

CURIERUL JUDICIAR

REVISTĂ DE DOCTRINĂ-JURISPRUDENȚĂ-LEGIȘLAȚIUNE-ECONOMIE POLITICĂ-FINANȚE-SOCIOLOGIE

DIRECTOR :

I. GR. PERIȚEANU

fost Ministru, Avocat

Președintele Uniunii avocaților din România

PRIM REDACTOR :

ALEXANDRU VELESCU

Doctor în Drept, Avocat

FONDATOR :

ION S. CODREANU

Avocat

COMITETUL DE REDACȚIE :

Traian Alexandrescu, fost decan al Baroului de Ilfov, Avocat; **Alexandru Cerban**, Profesor Universitar, Avocat; **Ioșef G. Cohen**, Consilier la Consiliul Legislativ, Avocat; **N. Jac Constantinescu**, Președinte la C. de Apel București; **E. Cristoforeanu**, Dr. în Drept dela Roma, Avocat; **Radu Dimiu**, Magistrat la Trib. Ilfov; **Vintilă Dongoroz**, Conferențiar universitar, Avocat; **D. Găleşcu-Pyk**, Profesor Universitar, Avocat; **C. Sipsom**, Profesor Universitar; **C. A. Stoeanovici**, Conf. univ., Membru al Consiliului Legislativ; **Gr. L. Trancu-Iași**, fost Ministru, Avocat; **Hariton Udrea**, Judecător Trib. Ilfov și **Petre Vasilescu**, Profesor Universitar.

SECRETARI DE REDACȚIE :

E. C. Decusară Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticeii Judiciare; **Ionel I. Codreanu**, Doctor în drept din Paris, Avocat

S U M A R

— *O nouă teorie asupra efectelor girului*, de E. Cristoforeanu, avocat;

— *Vrem examene*, de Teodor Diaconescu, magistrat.

JURISPRUDENȚE :

— *Inalta Curte de Casație și Justiție s. I: Sterian Nicolescu cu I. Gr. Marcovescu* (Proba cu martori. Invocată spre a dovedi un fapt material referitor la obiectul unei convenții, Admisibilitate oricare ar fi valoarea convenției);

— *Idem s. II: Ion Dănilă cu Maria Susaica* (Fraudarea creditorilor. Infracțiune. Elemente constitutive. Art. 386 cod. pen. țingar. Nu este necesară emiterea titlului de executare, ci este suficient să existe știința că va fi urmărit) cu Nota d-lui Aurel Safirescu, magistrat;

— *Idem s. III: C. Tisescu cu Daniel Reuss* (Ordonanță prezidențială. Executare. Recurs. Cerere de suspendare odată cu facerea recursului. Inadmisibilitate);

— *Curtea de Apel București s. I: Ministerul public și a. cu Asociația Academia de științe din România* (Minister public, parte principală, Renunțare la dreptul de Apel. Revenire. Efecte. Până când poate motiva apelul. Parte litigantă. Renunțare la dreptul de apel. Efecte);

— *Idem s. V: Comunitatea israeliților de rit spaniol cu Ministerul de Finanțe*. (Impozit de echivalent. Scutirea bunurilor persoanelor juridice de utilitate publică. Comunitatea israelită de rit spaniol din București este așezământ de utilitate publică), cu nota d-lui I. G. Cohen, avocat;

— *Casație Italiană, 26 Ianuarie 1935* (Cambie. Semnătură de favoare. Efecte);

— *Idem, 22 Martie 1935* (Faliment. Comerciant mort. Separarea patrimoniului);

— *Idem, 9 Mai 1935* (Cambie. Nulitatea creditului cauzal. Excepție);

— *Idem, 3 Iulie 1935* (Depozit neregulat. Transmiterea proprietății. Dreptul la restituire);

la giratar prin efectul girului. Întru cât aceste garanții, deși atașate creditului pe care-l garantează, sunt în realitate independente de titlul cambial, nu isvorăsc din cambie ?

Chestiunea este foarte importantă încât ne propunem să-i dăm toată atenția necesară și aceasta cu atât mai mult cu cât noul text, prin modul de redactare, este mai puțin clar decât textul corespunzător din codul comercial, lăsând insolubilă problema garanțiilor care sub vechiul regim dăduse naștere unei controverse doctrinale și jurisprudențiale.

O parte din doctrină, considerând garanțiile drept accesorii creanței cambiale, le îngloba în drepturile transmise prin gir. Altă doctrină le considera străine de raportul cambial și deci le excludea de sub efectul translativ al girului, pentru ca alți autori să recurgă la o soluțiune eclectică considerând transmisibile numai acele garanții despre care se făcea mențiune pe titlu ²⁾.

S'a susținut că toate garanțiile creditului cambial, chiar dacă nu sunt notate pe titlu, trec asupra giratarului, afară natural de acelea de natură strict personală, legate de raportul cauzal ³⁾.

Posesorul actual al titlului nu poate renunța la garanții în dauna posesorului dela scadență.

Aceste garanții sunt destinate generalității; ele nu sunt constituite în favoarea unei anumite persoane, deoarece scopul lor este garantarea creditului, a circulației cambiale; creditul este unic; el se transmite dela o persoană la alta cu garanțiile aferente ⁴⁾.

O NOUĂ TEORIE ASUPRA EFECTELOR GIRULUI ¹⁾

Garanțiile nu se transmit prin gir

Pe baza art. 277 alin. 1 c. com., girul transmitea „garanțiile și drepturile ce decurg din cambie”; art. 16 din noua lege cambială restrânge efectul traslativ al girului, numai la drepturile ce isvorăsc din cambie.

Trebuie să interpretăm oare această dispozițiune în sensul că sub regimul noiei legi, garanțiile nu trec

2) Jurisprudența noastră a variat asupra interpretării art. 277 c. com., considerând transmisibile toate garanțiile, fără distincție (Cas. III, 9 Ianuarie 1919, Jur. Rom., 1919, 520; id. 10 Martie 1924, Jur. Rom., 1924, 317). Prin o decizie recentă, Casația noastră a îmbrățișat teoria care socotește transmisibile numai garanțiile constatate prin titlu Cas. III, 5 Iulie 1933, Jur. Gen., 1934, 883, 873).

3) Bonelli, op. cit., nr. 1113, p. 220, nota 1; Ascarelli, op. cit., nr. 6, p. 328; Navarrini, op. cit., nr. 1261, p. 476.

4) Mossa, op. cit., nr. 442, p. 469; Angeloni, op. cit., nr. 58, p. 139, 140; Ferrara, op. cit., nr. 107, p. 315, 316; Cas. it. 28 Iulie 1932, Foro it. 1933, I, 375. Contra: Grünhut, op. cit., I, p. 477-478; Staub, op. cit., nr. 6, p. 191; Jacobi, op. cit., p. 457,

1) Extras din *Tratatul de Drept Cambial*, vol. I, apărut în Editura „Curierul Judiciar”, 1936.

Această teorie o considerăm fundamental greșită și în contradicție atât cu vechiul text, cât mai ales cu noul text.

Ce sunt garanțiile cambiale și în ce ocazie se dau ?

În regulă generală, cu ocazia unui împrumut, debitorul se obligă față de creditor să-i asigure suma împrumutată și plata ei la scadență, printr'o garanție reală: gaj, ipotecă sau printr'o fidejusiune sau cautiune.

Odată cu încheierea actului de împrumut și garanție, debitorul eliberează creditorului și titluri cambiale de circulație pentru o egală valoare cu suma împrumutată.

Aceste cambii nu sunt cambii de garanție și nici nu reprezintă materializarea operațiunii de credit dintre părți; ele sunt un accesoriu al contractului de împrumut, de aceea în aproape unanimitatea cazurilor ele circulă separat de actul de garanție, iar la scadență, dacă debitorul nu le achită, sunt retrase de creditor care se întoarce contra debitorului său fie pe baza cambiilor, fie pe baza actului de împrumut.

Este necontestat că aceste cazuri nu intră sub aplicațiunea legii deoarece garanțiile date în condițiunile arătate mai sus, nu isvorăsc din creditul cambial, nu constituiesc un accesoriu al acestui credit.

Dela tribuna Camerei s'a susținut că sunt operațiuni de credit cambial pentru a căror efectuare debitorul acordă creditorului, garanții reale.

Acestea ar fi așa zisele credite de scont. Și pentru că garanțiile date cu ocazia acordării acestor credite, au caracter accesoriu, s'a propus un amendament, în sensul transmiterii acestor garanții prin efectul girului, pentru a înlătura controversa ce ar fi posibilă dacă s'ar menține textul de lege așa cum a fost propus.

S'a respins amendamentul pentru considerațiunea că aceste garanții constatate prin acte de ipotecă, de gaj, etc., nu pot fi transmise prin simplul gir al cambiei, căci s'ar răsturna principiile din dreptul comun referitoare la modul de transmitere a garanțiilor în genere.

Respingându-se amendamentul, tragem concluzia că legiuitorul a înțeles să excludă garanțiile din categoria drepturilor inerente cambiei și deci ele nu se transmit prin gir.

Această concluziune o împărtășim și pentru alte motive și anume :

1. Orice operațiune de credit cambial, independent de natura ei, însoțită de o garanție reală, reprezintă realizarea practică a convențiunii executive prin care debitorul s'a obligat în schimbul acordării unui credit în cont curent sau de scont, să constituie un gaj sau ipotecă în favoarea creditorului.

Deși aceste garanții au un caracter accesoriu al creditului acordat, totuși cambiile date de debitor pot circula singure, chiar dacă ar purta mențiunea actului de garanție intervenit.

Garanțiile nu sunt necesare pentru o deschidere de credit căci un credit în cont curent se deschide și fără garanții reale.

Convenția de deschidere de credit garantat, deși de obicei se încheie printr'un singur act, cu toate acestea ea cuprinde două convențiuni distincte: una având de obiect deschiderea de credit, cealaltă purtând asupra garanției acordate de debitor și care se încheie și prin act separat.

Predarea cambiei de către debitor, creditorului său, reprezintă executarea convențiunii de deschidere de credit; executarea convențiunii de garanție are loc prin luarea inscripției ipotecare sau ridicarea lucrurilor gajate, ceea ce implică consimțământul debitorului.

Atunci când posesorul cambiei andosează titlul unei terțe persoane, pentru ca odată cu drepturile rezultând din cambie să-i transmită și garanția de care este afectată creanța cambială, este nevoie de o cesiune, cu ocazia căreia se va preda și actul de garanție.

Dacă terțul se mulțumește cu primirea cambiei, este inadmisibil ca el să preîndă ulterior titularului garanției, să-i predea gajul debitorului sau un act de subrogare în drepturile lui de creditor ipotecar sau să ceară tribunalului înscrierea ipotecii pe numele său, când el nici nu a avut cunoștință despre existența actului de gaj sau ipotecă în momentul primirii titlului prin gir ⁵⁾.

Cu atât mai mult nu poate formula o asemenea pretențiune, când pe titlu este notat actul de gaj sau ipotecă, căci dacă terțul primind cambia, ar fi contat pe garanția despre care se face mențiune în titlu, este de neconceput, sum s'a mulțumit cu cambia fără să fi cerut girantului subrogarea sa în drepturile lui de creditor garantat.

Dar în afară de cele spuse, girul presupune o înțelegere prealabilă prin care s'a dat giratarului, fie în stingerea unei datorii, fie pentru lichidarea unei afaceri sau ca preț al unei mărfii cumpărate de girant, fie în baza unei operațiuni de scont.

Dacă această înțelegere a avut de obiect numai cambia, fără să se fi discutat nimic asupra soartei garanției, care ar fi suportul juridic al pretențiunii ulterioare a terțului la acea garanție ?

În caz când însă convențiunea executivă a purtat și asupra garanției, pretențiunea giratarului nu se va rezuma pe gir ci pe obligațiunea luată de girant de a-i transmite și acea garanție.

Valorificarea acestei pretențiuni va avea loc pe căile ordinare, reclamantul trebuind a face dovada că girantul său a convenit să-i treacă odată cu cambia și garanția creanței cambiale;

2. În favoarea acestei teze pledează și un argument de text.

Legea declară transmisibile prin gir, drepturile care isvorăsc din cambie.

Chestiunea care se pune este aceea referitoare la înțelesul pe care trebuie să-l dăm termenului cambiei întrebuințat de legiuitor. Odată precizat acest înțeles, soluțiunea problemei dacă garanțiile constituiesc drepturi care nasc din cambie, se va impune dela sine.

Legiuitorul cambial face o distincțiune netă între titlul cambial și raportul cauzal din care naște, excluzând din preocupările sale tot ceea ce este în legătură cu raportul cauzal.

Atunci când în diferitele dispozițiuni ale legii se vorbește despre cambie, legiuitorul se referă la obligațiunea cambială abstractă și autonomă exprimată în forma legală și nu la creanța așa cum rezultă din raportul fundamental, cu drepturile, obligațiunile și vițiile rezultate din acest raport.

5) Literalitatea cambiei se opune ca portorul să devină și titularul unor drepturi străine de titlul cambial (Lacour, op. cit., nr. 1232, p. 48).

De aceea cambia este înscrisul întocmit conform legii și conținutul obligațiunii cambiale este determinat de aparența sub care se prezintă titlul cambial, adică de condițiunile inserate în cambie, fără a se permite complectarea sau modificarea lor prin documente străine.

Cambia creiază o serie de drepturi în favoarea posesorului, toate având de scop conservarea și valorificarea creditului rezultând din titlu.

Aceste drepturi sunt expres prevăzute de lege; în afară de aceste drepturi, posesorul se mai prevalează și de drepturile rezultând din raportul fundamental; însă aceste drepturi sunt străine de legea cambială și de sistemul ei de apărare a drepturilor rezultând din cambie.

Plecând dela această caracterizare dată cambiei, se înțelege că printre drepturile care isvorăsc din cambie, nu figurează și garanțiile cambiale care rămân mai departe atașate creanței cauzale; a admite că aceste garanții intră în cambie odată cu raportul cambial, înseamnă a provoca o spărtură adâncă în principiul autonomiei și caracterului abstract al obligațiunilor cambiale, căci am considera inerente cambiei, drepturi de garanție neaparente și neincorporate în titlul cambial, indisolubil legate de dreptul de credit al creditorului; așa cum rezultă din raportul cauzal. De aci rezultă următoarea situațiune bizară: pe când cambia ajunsă în mâna unui tert, îl apără pe acesta de orice excepții personale rezultând din convenția de deschidere de credit, convenția de garanție ar îndreptăți pe debitorul-garant să invoace orice excepții deduse din această convenție, contra oricui.

3. Un ultim argument în favoarea acestei interpretări, îl deducem din comparația vechiului text, cu cel nou.

În vechiul text, girul transmitea și garanțiile; după noul text, girul transmite numai drepturile isvorite din cambie.

Dacă sub vechiul regim, controversa a fost posibilă deși se prevedea în mod expres transmiterea garanțiilor, credem că sub regimul noiei legi orice posibilitate de interpretare echivocă este înlăturată, legiuitorul limitând efectul translativ al girului, numai la drepturile cambiale.

Ar fi admisibilă teoria contrarie, când debitorul conține să transmită și garanțiile; însă în acest caz, transmiterea garanțiilor nu operează prin efectul girului, ci al convențiunii executive, căci dacă debitorul refuză să transmită garanțiile, creditorul, pentru a beneficia de aceste garanții, va trebui să facă dovada înțelegerii privitoare la garanții.

Când însă transmiterea garanțiilor nu a făcut nici cel puțin obiectul discuțiilor dintre părți, apare pur și simplu de neînțeles cum de s'a putut preocupa legiuitorul de aceste garanții de natură pur cauzală, într-o lege a cărei structură tehnică și juridică se sprijină tocmai pe repudierea raportului de cauzalitate dintre obligațiunea așa cum rezultă din raportul fundamental, și obligațiunea așa cum rezultă din titlul cambial.

Faptul că în cambie, se face mențiune despre existența garanției, nu este de natură să schimbe interpretarea dată de noi textului ce comentăm.

Această mențiune nu are alt scop decât să pună pe tert în cunoștință de cauză.

Mențiunea însă se reduce la indicarea generică a actului de garanție. Condițiunile garanției, nu rezultă din această mențiune. Cum putem admite atunci că giratarul a cosimțit implicit la transmiterea unui act al cărui conținut nu-l cunoaște?

Dacă în urma cunoașterii acelei mențiuni și înainte de a primi cambia, se informează asupra condițiilor garanției și totuși nu discută nimic cu girantul asupra transmiterii garanției, este contrar logicei juridice să asimilăm acea mențiune cu o ofertă din partea girantului, iar primirea cambiei, cu o acceptare a acelei oferte, deoarece oferta pentru a fi obligatorie pentru promisar trebuie să conțină toate condițiunile ei pentru ca acceptarea să fie dată în cunoștință de cauză.

Indicarea actului de gaj, fără arătarea obiectului gajat sau indicarea actului de ipotecă fără arătarea imobilului ipotecat, nu constituie o ofertă valabilă din punct de vedere legal.

S'a spus că garanția este un drept inerent cambiei, căci dacă prin drepturi inerente legiuitorul ar fi înțeles numai dreptul de a cere plata, a giră, a protestă, etc., nu mai era necesar să se prevadă în mod expres prin lege că girul transmite aceste drepturi, deoarece acel care are proprietatea cambiei, implicit este și titularul acestor drepturi ⁶⁾.

Această obiecțiune este neserioasă deoarece posesorul cambiei devine titularul drepturilor rezultând din cambie, prin efectul girului și nu pentru că este proprietarul titlului.

Nu ar fi suficient să se fi spus că titlul se transmite prin gir pentru ca de aci să se deducă transmiterea acestor drepturi noului beneficiar, deoarece mai departe legea reglementează girul prin procură care, deși nu transmite proprietatea titlului, totuși giratarul exercita toate drepturile isvorând din cambie, afară de acela de a gira titlul pur și simplu, și girul în garanție care deși transmite cambia, totuși giratarul nu poate giră cambia decât prin procură.

Pentru mai multă claritate și pentru a distinge girul propriu de girurile improprie, legiuitorul a adăugat că girul transmite toate drepturile care isvorăsc din cambie.

4. Prin analogie cu cesiunea de drept comun care cuprinde și accesoriile creanței cedate, precum cauțiunea, privilegiul și ipoteca (art. 1396 c. c.), s'a susținut că și girul are același efect deoarece în fond girul nu este altceva decât o cesiune de creanță; și cum garanția nu se poate separa de creditul garantat, transmiterea cambiei implică și accesoriile ei, nefiind admisibilă desmembrarea valorii ei economice; de asemenea că literalitatea cambiei nu se opune la transmiterea garanțiilor deoarece garanțiile, pentru valabilitatea lor, nu e nevoie să figureze în titlu și deci se transmit odată cu titlul, căci în altfel ele nu s'ar putea constitui decât pe titlu ⁷⁾.

Aceste obiecțiuni sunt neîntemeiate deoarece efectul cesiunii de drept civil este subrogarea cesionarului în locul cedentului și prin urmare din moment ce cesionarul succede în poziția pe care cedentul o avea față de debitorul cedat, transmiterea garanțiilor ca acce-

6) Supino, op. cit., nr. 133 p. 133.

7) Supino, op. cit., nr. 134 și urm., p. 134 și urm. Cas. it., 8 Martie 1932, Foto it., 1932, I, 1093; id., 28 Iulie 1932. Repert. Foro it., 1932, Eff. camb. nr. 109.

sorii ale creanței, devine o consecință logică a acestui principiu.

Spre deosebire de cesiune, girul, deși este un mod de transmitere a cambiei, îndeplinind același rol ca și cesiunea, reprezintă un institut eminentemente cambial, fiind propriu numai cambiilor, determinând efecte strict cambiale.

Titularitatea posesorului este o consecință a proprietății titlului și ea creiază drepturi autonome și originare pentru cei succesivi, pe când cesiunea transmite drepturi derivate ⁸⁾.

Posesorul îndreptățit să valorifice garanția cambială va suferi toate excepțiile personale decurgând din actul de garanție, deși este terț de bună credință.

Și aceste excepții se pot referi atât la garanția propriu zisă cât și la dreptul de creanță în sine, după condițiile și clauzele actului de garanție.

Deci, ceea ce se va discuta cu ocazia valorificării garanțiilor, va fi creditul cauzal și nu creditul cambial pe care excepțiile personale nu-l ating.

Dar în ipoteza în care garanțiile se transmit prin efectul girului, ar putea posesorul să renunțe la garanții, pentru a evita consecințele excepțiilor rezultate din convenția de garanție, preevalându-se numai de titlul cambial ?

Nu, deoarece dacă garanția cambială constituie un drept merent cambiei, presupunând consimțământul tacit al cesionarului de a beneficia de credit împreună cu garanțiile lui, se deduce că el cunoaște toate condițiile actului de garanție și deci după cum în contra-voinței lui de a deveni titularul dreptului de garanție, legea îi transmite acest drept, tot astfel în contra-intereselor lui, legea oferă debitorului posibilitatea de a opune posesorului excepțiile personale rezultate din convenția de garanție cu primul beneficiar al cambiei.

Oare în acest mod să fi înțeles legiuitorul să promoveze circulația cambială și să tuteleze interesele terțului posesor de bună credință ?

Autorii care împărtășesc teoria transmiterii garanțiilor prin gir, sunt siliți să excepteze garanțiile despre care nu se face mențiune în titlu ⁹⁾; în acest caz ei presupun că girantul a înțeles să păstreze aceste garanții, pentru a se pune la adăpost de o eventuală acțiune în regres din partea posesorului ¹⁰⁾.

Pentru a explica unele situațiuni anormale create de aplicarea necondiționată a tezei lor, autorii recurg la construcțiuni teoretice bizare; astfel deși recunosc că transmiterea garanției de gaj implică predarea lucrului gajat, susțin că girantul care predă cambia fără gaj, rămâne un custode al gajului pe care-l deține pentru giratar ¹¹⁾ și că unele privilegii speciale nu se transmit fără o cesiune a raportului material ¹²⁾. De

asemenea se recunoaște că transmiterea garanțiilor este producătoare de efecte numai față de girant nu și față de terți, fiind necesară luarea unei inscripții ipotecare pe numele noului beneficiar sau predarea gajului ¹³⁾.

În sfârșit, că singura formă specifică de transmitere a garanțiilor este cambia documentară care circulează împreună cu documentele constitutive ale garanțiilor.

E. CRISTOFORIANU
Avocat

VREM EXAMENE!

S'a spus și s'a scris atâta, în jurul proiectului pentru modificarea legii de organizare judecătorească, aflat astăzi în discuțiunea secțiunilor Camerei, prin urmare foarte aproape de a deveni lege, încât opiniile exprimate prin mai toate revistele de specialitate și în presa cotidiană, memoriile înaintate cu duumul ministereor de resort strânse toate la un loc ar alcătui un volum de dimensiuni puțin obișnuite. În el s'ar putea găsi cea mai vastă dar și cea mai iustă critică ce s'a adus vreodată a priori unei legi. Cu acest prilej s'a mai putut observa cum, pentru prima oară în istoria justiției românești, slujitorii ei — magistrați — au ieșit din rezerva ce li-o impunea demnitatea din totdeauna a profesiei lor, spre a lua atitudine în contra unui proiect ce li se pune în discuție și în joc însăși soarta lor. Este un fapt simptomatic care ar trebui să rețină puțin atenția celor chemați să vegheze la bunul mers al justiției, la bună starea și soarta magistraților.

După cum se știe, proiectul legiferează pe de o parte desființarea înaintărilor pe loc, iar pe de altă parte institue un sistem nou: gradațiile. În actuala stare precară de lucruri, menită pare să se permanentizeze, inovația aceasta a gradațiilor constituie incontestabil o ușoară ameliorare ce se aduce situației materiale a magistraților. Ea este însă departe de a contrabalansa efectul deprimant, ce în mod fatal îl va produce din punct de vedere moral, cealaltă dispozițiune din proiect: suprimarea înaintărilor pe loc.

Înaintările pe loc se impun a fi menținute și mai departe. Ele se cer însă totodată a fi și reglementate, pe alte baze decât acelea de până acum.

Legea de organizare judecătorească actualmente în vigoare nu condiționează avansarea magistraților, exceptând supleanții, ajutorii de judecători și substituții de procuror, decât de îndeplinirea unui anumit stagiu și de recomandățiunile Consiliului superior al Magistraturii, care în regulă generală se produc pe baza notelor obținute la examenul (singurul) de capacitate și pe baza rapoartelor șefilor ierarhici. Sistemul acesta nu poate fi însă cel mai indicat de vreme ce notele dobândite la examenul de capacitate se perimă prin trecerea timpului; ele nu învederează decât cunoștințele de până atunci iar nu și acelea căpătate, unele chiar d'n abundență, între timp, în decursul a 5, 10, 20 ani sau chiar și mai mult. Rămân rapoartele șefilor ierarhici, necesare fără îndoială, dar absolut insuficiente, pentru ca ele singure să constituie o bază certă de triere a celor ce urmează să fie înaintați.

Regretatul ministru C. Hamangiu, în proiectul ce-l întocmise pentru modificarea legii, prevăzuse între altele, că înaintările aspiranților la conducerea instanțelor de un grad superior — tribunalele și Curțile de apel — să se facă pe baza

8) **Ascarelli**, la teoria giuridica della circolazione etc. în Riv. dir. comm., 1934, I, p. 569 și urm.; **Valeri**, Nozioni di dir. civ. e comm., p. 43.

9) **Angeloni**, op. cit., nr. 57 p. 137; **Mossa**, op. cit., nr. 443 p. 469; **Bolafio**, Anuario, II, p. 95.

10) **Scevola**, Cambiale, p. 50.

11) **Ferrara**, op. cit., nr. 109 p. 321.

12) **Ferrara**, op. cit., nr. 108 p. 320.

13) **Supino**, op. cit., nr. 138, 139 p. 139 și urm.; **Ferrara**, op. cit., nr. 110 p. 321; **Navarini**, op. cit., nr. 1261 p. 476; **Bonelli**, op. cit., nr. 113 p. 225.

14) **Mossa**, op. cit., nr. 443, p. 470.

unui sau mai multor examene. În grija lui de a vedea asigurată justiției un cât mai excelent mecanism, verificarea prin examen a cunoștințelor și în genere a aptitudinilor celor ce-măși la o mai însemnată și mai grea sarcină, îi apărea ca singurul criteriu cert și infailibil de selecționare. Proiectul acesta, care zace și astăzi uitat în cartoanele ministerului trebuie scos de acolo și el mai întâi și apoi celelalte dispozițiuni se împune a fi încadrat în textul legii, a cărei modificate se plănuiește.

De altfel sistemul preconizat de fostul ministru având ca bază de selecționare examenul este de multă vreme practicat în învățământ și în armată și unde s'a dovedit a fi dat cele mai bune rezultate. Un învățător, de exemp'u, nu poate fi înaintat decât în urma unui examen de înaintare, deosebit de cel de capacitate, sau de definitivare. Același învățător n'ar putea fi înaintat revizor școlar decât după ce, în afară de cele două examene, se va fi supus unui al treilea examen. Tot așa și în ce privește modul de selecționare al gradelor în armată. Un căpitan nu poate aspira la gradul de maior decât dacă a frecventat cursul de informațiuni trecând și examenul respectiv. Colonelul n'ei el nu poate obține înaintarea la gradul de general decât dacă a trecut un nou examen, așa numita probă de comandament.

Noi. — și aci vom atinge o chestiune asupra căreia nu s'a stăruit aproape de loc în criticile și propunerile de modificare ale noului proiect — vom merge mai departe, fiind de părere că o verificare a forțelor ar fi recomandabilă nu numai pentru cazul recrutărilor conducătorilor de instanțe, dar chiar și pentru magistrații cari ar solicita înaintarea pe loc. Ei și a fortiori acei cari ar aspira la grade efective ar trebui supuși examenelor de președinte de tribunal sau de consilier de curte pentru că și într'un caz și în cellalt rațiunea este aceeași: selecționarea pe cât este cu putință a unei părți din magistratură, indicată să devină adevărata elită judecătorească. În felul acesta se vor putea pe de o parte țărături valeațiile celor nepregătiți, iar pe de altă parte, toate criticile aduse actualului sistem, supus abrogării, după care denumirea de președinte de tribunal sau de consilier de curte de apel acordată unui judecător rural ar fi de natură să prejudicieze asupra denumirii unui președinte de tribunal sau de consilier de curte efectiv, ar rămâne fără nicio consistență. Și unul și cellalt fiind reușii aceluiși examen, toate micile și surdele animozități ce mai dăinuiesc încă ar dispărea.

În concluzie, propunem :

1. Menținerea înaintărilor pe loc.
2. Instituirea de examen: a) pentru selecționarea conducătorilor efectivi de instanță; b) pentru obținerea gradului și a salariului corespunzător de președinte de tribunal pe loc; c) pentru obținerea gradului de consilier de curte efectiv sau pe loc.
3. Acordarea automată și după criterii mai echitabile, tuturor magistraților cari nu se vor prezenta sau nu vor putea lua vreunul din examenele menționate la punctul 2, aceasta pentru asigurarea unui minimum de existență, în funcțiune și el de numărul anilor serviți și de locul unde magistratul își exercită profesiunea.

TEODOR I. DIACONESCU
Magistrat

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S 1-a

Audiența dela 9 Octombrie 1935

Președinția d lui AL. IUCA, președ nte

Sterian Nicolescu cu I. Gr. Marcovescu

Decizia nr. 1359 Dosar nr. 191,935

Proba cu martori. Invocată spre a dovedi un fapt material referitor la obiectul unei convenții. Admisibilitate

oricare ar fi valoarea convențiunei. Art. 1191 alin. 2 c. civ.

Conform art. 1191 alin. 2 c. civ. proba cu martori este admisibilă spre a dovedi un fapt material referitor la obiectul unei convențiuni în limitele celor cuprinse în convențiune, oricare ar fi valoarea ei.

De aci rezultă că proba cu martori și prezumțiunile sunt admisibile pentru dovedirea unui fapt referitor la executarea unei convențiuni.

Prin urmare, în speță, prin proba cu martori recurentul tinzând să stabilească că el și autorii lui au stăpânit terenul în litigiu, în executarea convențiilor intervenite între ei și ca din acest fapt ar rezulta prezumțiunea că acest teren ar fi format și el obiectul actului de vânzare intervenit între intimat și cumpărătorii săi, deci să stabilească un fapt material referitor la executarea unei convențiuni în limitele prevăzute în act, o atare probă era admisibilă și instanța de fond, numai cu violarea textului de mai sus, a respins-o.

S'a luat în cercetare recursul introdus de Sterian Nicolescu în contra sentinței nr. 652 din 1934 dată de Trib. Prahova s. IV-a, prin d-l av. N. S'ănescu, în proces cu intimatul Ion Gr. Marcovescu prin d-l av. Eftimie Ionescu.

Curtea,

Asupra recursului introdus de Sterian Nicolescu în contra sentinței nr. 652 din 1934 dată de Tribunalul Prahova s. IV-a :

Având în vedere partea finală din motivele de casare în cuprinderea următoare :

Nemotivare. Violarea principiului de drept că executarea unei convențiuni este o chestiune de fapt, astfel încât dovața cu martori și prezumțiunile sunt admisibile.

În al doilea rând și pentru rezolvarea celei de a doua chestiuni, tribunalul găsește că stăpânirea terenului în litigiu figurat în crochiul B din planul Voic'ă, de către Marcovescu nu este dovedită cu titlul translativ de proprietate și nici printr'o prescripție întemeiată pe posesie, căci posesia reclamantului nu este suficient dovedită din depozițiunile martorilor săi. Aceste depozițiuni sunt înlăturate ca neconcludente fără să se motiveze elementele după care tribunalul le-a caracterizat ca atare.

Tribunalul apreciind pe de o parte, că din depozițiunile martorilor reclamantului n'ar rezulta dovadă suficientă a posesiei, ceea ce implică o dovadă parțială, iar pe de altă parte, constatând că din depozițiile martorului pârîtului ar rezulta posesiunea acestuia, asupra aceluiși teren, face o constatare contradictorie care lipsește hotărîrea de forță legală.

Tribunalul, mai mult încă, nesocotește principiul că executarea unei convențiuni este o chestiune de fapt care se poate dovedi cu martori și prezumțiuni. Înlăturând martorii și prezumțiunile, trece peste faptul necontestat că porțiunea B a fost plantată de mine cu viță de vie, astfel încât rândurile sale se găsesc în prelungirea rândurilor din porțiunea A, pe care o stăpânesc și astăzi după încălcare, după cum se constată din descinderea locală a d-lui judecător Lungu din 30 Iul'e 1932.

Tribunalul înlătură și prezumțiunea trăsă prin faptul că suprafețele A + B alcătuiesc împreună 9261 m. p. care se apropie de 12.500 m. p. cât reprezintă cele 2 1/2 pogoane vândute.

Tribunalul mai comite în sentința sa o omisiune esențială,

deoarece întemeindu-se pe principiul greșit că executarea unei convențiuni nu se poate dovedi cu prezumțiuni și martori, înlătură toate probatoriile efectuate de Nicolescu.

Având în vedere sentința atacată cu recurs din care rezultă că recurentul Sterian Nicolescu a introdus, în contra intimatului Ion Gr. Marcovescu, acțiunea în revendicarea unei porțiuni de teren în suprafață de circa 7500 m. p. teren pe care intimatul pârât l-ar fi uzurpat închinându-l cu un gard de sârmă.

Tribunalul Prahova s. IV-a, ca instanță de apel, prin sentința atacată cu recurs, a respins acțiunea și spre a hotărî astfel constată, din chitanța din 20 Octombrie 1917 emanând dela intimat și confirmată de el prin declarațiunea autenticată de Tribunalul Prahova s. I-a sub nr. 1007 din 1923, că el a vândut lui Nicolae Stoicescu un teren în suprafață de circa și 21½ pogoane cu vecinătățile anume arătate și cu explicațiunea că prețul vânzării de 1000 lei pogonul a fost stabilit în raport cu întinderea terenului, iar nu cu arătarea cuprinsului de 2 și 1½, pogoane, fapt ce ar rezulta și din clauza finală a chitanței, prin care se prevede că: „prețul total se va stabili după cât va eși la măsurătoare, fiind stabilit pe 1000 lei pogonul; că din actele încheiate de d-l jude ajutor al Judecătoriei Bălțești, din rapoartele de expertiză și arătările martorilor audiați, rezultă că intimatul a făcut gardul despărțitor dintre proprietatea sa și a recurentului pe linia dreaptă ce merge dela ulmul din colțul pădurei de pe proprietatea recurentului până la salcia mare de pe hotarul Generalului Rusescu și că această salcie arătată sub numele de „Salcia nr. 1” în schița de plan a d-lui jude ajutor, se identifică perfect cu „Salcia Mare” din hotarul Generalului Rusescu prevăzută în chitanța din 20 Aprilie 1917 ca punct de reper al hotarului dintre părți.

Având în vedere că recurentul întemeindu-se pe depozițiunile martorilor Nicolae Ene Neagu, Ilie Manole, Nicolae Stoicescu, Nicolae Dumitru Ivan și Constantin Bozianu a pretins, între altele, că el și autorii săi au stăpânit terenul în litigiu; că această stăpânire trebuie considerată ca o probă deplină a cuprinsului obiectului vânzării intervenite între părți, probă dedusă din împrejurarea că vânzătorul Ion Marcovescu ar fi predat cumpărătorului N. Stoicescu și terenul în litigiu, ceea ce presupune că în realitate și acest teren ar fi format obiectul vânzării intervenite între părți;

Tribunalul însă a înlăturat aceste susțineri pe motiv că stăpânirea invocată de reclamant n'ar fi suficient probată prin martorii sus citați, dintre cari N. Stoicescu și N. Bozianu sunt interesați în cauză, iar ceilalți n'ar preciza fapte concludente; că — zice tribunalul — chiar dacă martorii recurentului ar inspira mai multă încredere decât ai intimatului, încă ei nu pot fi luați în considerație în cazul de față, în care pretinsa posesiune poartă asupra unui imobil referitor la o întindere peste limitele prevăzute în act; că de asemenea prin această pretinsă posesiune nu se poate deduce o prezumție cu privire la întinderea obiectului vânzării, ce se pretinde a fi fost predată de către vânzător — cumpărătorului, — prezumțiuni nefiind admisibile, conform art. 1203 c. civ., decât în cazul când și proba testimonială ar fi admisibilă nu și în cazul când, ca în speță, conform art. 1191 alin. 2 c. civ., nu se poate stabili prin martori peste conținutul actului dintre părți.

Având în vedere că prin partea finală a motivelor de casare se pretinde că instanța de fond înlăturând ca neconcludente depozițiunile unora din martorii recurentului ar fi comis o nemotivare, întru cât n'ar fi arătat din ce elemente anume și-a format convingerea că acele depozițiuni ar fi neconcludente; că înlăturând pe baza art. 1191 și 1203 c. civ. depozițiunile martorilor menționați și prezumțiunea sus arătată invocată de recurent ar fi violat principiul de drept că chestiunea relativă la executarea unei convențiuni este o chestiune de fapt care poate fi stabilită prin martori și prezumțiuni;

Considerând că este exact că, potrivit art. 1191 alin. 2 c. civ., pe care s'a întemeiat instanța de fond — nu se va primi niciodată o dovadă prin martori în contra sau peste ceea ce cuprinde actul, nici despre ceea ce s'ar pretinde că s'ar fi zis înaintea, la timpul, sau în urma confecțiunii actului, cu toată că ar fi chestiune de o sumă sau o valoare mai mică de 150 lei;

Că este de asemenea exact că, potrivit art. 1203 c. civ. prezumțiunile nu sunt permise magistratului decât numai în cazurile când este permisă și dovada prin martori, afară numai dacă un act nu este atacat ca fiind făcut prin fraudă, dol sau violență;

Că însă prin dispozițiunile menționate ale art. 1191 alin. 2 c. civ. nu se interzice proba cu martori spre a se dovedi un fapt material referitor la obiectul unei convențiuni în limitele celei cuprinse în convențiune, oricare ar fi valoarea ei;

Că de aici rezultă că proba cu martori și prezumțiunile sunt admisibile pentru dovedirea unui astfel de fapt referitor la executarea unei convențiuni;

Considerând că din proba cu martori sus arătată recurentul tindea să stabilească că el și autorii săi au stăpânit terenul în litigiu, în executarea convențiilor intervenite între ei și că din acest fapt ar rezulta prezumțiunea că acest teren ar fi format și el obiectul actului de vânzare intervenit între intimat și cumpărătorii săi;

Că deci administrarea acestor dovezi prin care recurentul tindea să stabilească un fapt material referitor la executarea unei convențiuni în limitele prevăzute în act, era admisibilă.

Că astfel fiind, numai cu violarea principiului de drept că faptele referitoare la executarea unei convențiuni pot fi stabilite prin martori și prezumțiuni, a înlăturat tribunalul dovezile sus arătate;

Considerând că spre a înlătura depozițiunile unora din martorii recurentului tribunalul s'a mărginit să motiveze că ele ar fi neconcludente; că însă nu arată, prin hotărîrea sa, din ce elemente anume și-a format convingerea în acest sens;

Că astfel fiind, a comis și o nemotivare și deci motivele de casare fiind întemeiate în partea lor finală, urmează a se admite recursul, fără a se mai discuta celelalte susțineri din acele motive;

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II-a
Audiența dela 6 Noembrie 1935
Președenția d-lui CONST. GH. RĂTESCU, președinte
Ion Dănilă cu Maria Susaica
Decizia nr. 3330 Dosar nr. 1020/1935

Fraudarea creditorilor. Infracțiune. Elemente constitutive. Art. 386 cod. pen. ung. Nu este necesară emi-

terea titlului de executare, ci este suficient să existe știința că va fi urmărit.

Potrivit art. 386 cod. pen. ungar, aplicabil în Transilvania, cel ce în scopul de a cauza o pagubă creditorilor săi, ascunde, nu arată, înstreinează sau degradează obiecte de valoare, din patrimoniul său, înainte de executarea silită ce urmează a se face de vreo autoritate sau inventează datorii sau acte juridice, va fi pedepsit, conform art. 383 în raport cu valoarea daunei cauzate.

Din cuprinsul acestui articol rezultă că nu este esențial pentru existența acestei infracțiuni că la data când inculpatul a procedat la înstreinarea avutului său, în dauna creditorilor, să fi existat emis contra lui vreun titlu executoriu, ci este suficient, ca pe lângă celelalte elemente constitutive, el să-și fi înstreinat patrimoniul știind că va fi urmărit.

Curtea.

Asupra recursului declarat de partea civilă Ioan Dănilă și reprezentantul său, în contra deciziei nr. P. I. 649/15/1934 a Curții de Apel Brașov s. I-a, prin care menținându-se sentința nr. P. 482/7/1932 a Tribunalului Brașov s. I-a, acuzata Maria Susaica a rămas achitată de sub acuzarea de a fi săvârșit crima de înșelăciune prevăzută de art. 50 N. p. și 380, teza II c. p.

Având în vedere că, acest recurs este declarat cu invocarea cazurilor de nulitate prevăzute de art. 384 pct. 4, 5 și 9 pr. pen. și art. 385 pct. 1 a, b, c 2 și 3 pr. pen., iar prin motivarea scrisă se susține în esență, că instanța de apel a omis să se pronunțe asupra probațiunii cerute în complectare de către partea civilă și că starea de fapt *întrunește elementele infracțiunii* pentru care acuzata a fost trimisă în judecată.

Având în vedere că, din actele și lucrările din dosar se constată:

Că, acuzata Maria Susaica prin ordonanța definitivă nr. 28 din 1932 a Cabinetului de instrucție al Tribunalului Brașov, dată în unire cu rechizitoriul definitiv de urmărire nr. 1154 din 15 Febr. 1932 al Parchetului Trib. Brașov, a fost trimisă în judecată pentru crima de înșelăciune ce a săvârșit prin faptul că în luna Octombrie 1930, a primit în comision dela reclamantul Ioan Dănilă, diferite obiecte R. M. S., spre vânzare, în sumă de 21.198 lei; că acuzata i-a dat lezăturii pentru această sumă o poliță, pe care acesta a scontat-o la bancă, iar în urma hotărârii de execuție ce s'a obținut în contra acuzatei în baza acestei cambii, s'a constatat cu ocazia efectuării execuției că inculpată și-a înstreinat întreaga sa avere mobilă și mobilă;

Că, Tribunalul Brașov s. I-a, sezisat cu judecarea acestui proces, prin sentința nr. P. 482/7/1932, a achitat de sub această acuzare pe inculpată, stabilind că fapta ei nu întrunește elementele cerute de articolul 50 N. P.;

Că, în urma apelului făcut de partea civilă, Curtea de Apel Brașov s. I-a, prin deciziunea supusă recursului în baza probelor administrate, a stabilit în fapt:

Că, la 1 Octombrie 1930 acuzata a preluat dela lezător în comision marfă de 21.198 lei și a predat acestuia o poliță semnată de ea pentru această sumă, cu scadența la 1 Noembrie 1930;

Că, lezătorul a dat această poliță în contul datoriei ce avea la Banca Poporală din Brașov;

Că, la scadența poliței a rămas neachitată, iar între timp acuzata a vândut marfa;

Că, lezătorul credea că acuzata era concesionara tutungeriei, pe când în realitate concesionar era soțul inculpatei;

Că, la data de 19 Iunie 1931 s'a intabulat prin inscripția nr. 4611 C. F. donația ce acuzata a făcut fiicei sale, cu cota sa parte din imobilul cuprins în cartea funduară nr. 12.460 din Brașov A. nr. top. 142/1;

Că, astfel la data de 1 Decembrie 1931, când s'a procedat la efectuarea execuției, în contra acuzatei, rezultată prin rămânerea definitivă a mandatului de plată cambial nr. 18.824 din 18 Noembrie 1931, obținut de către lezător în baza cambiei mai sus menționate, urmărirea a rămas fără rezultat din lipsă de avere;

Că, între altele, pentru a menține achitarea acuzatei mai motivează instanța de apel că, la recepționarea mărfii între lezător și inculpată nu s'a vorbit despre chestia că cine era proprietarul tutungeriei și că deci cum lipsesc elementele de fapt, nu se poate susține că acuzata ar fi cunoscut eroarea reclamantului asupra acestui punct și deci în această situație procedeul urmat de ea nu poate fi calificat drept înșelăciune;

Că, de asemenea nici înstreinarea de avere făcută de acuzată n'ar constitui infracțiune, întru cât la data efectuării donației față de acuzată nu exista emis încă un titlu executoriu;

Considerând că, această stare de fapt astfel stabilită și reținută de către instanța de fond, nu întrunește în sarcina acuzatei crima prevăzută și calificată de art. 50 N. p. și 380, teza II c. p., stabilit fiind că lipsește unul din elementele esențiale existenței acestei infracțiuni și anume întrebuițarea de amăgiri din partea inculpatei pentru a induce sau menține în eroare pe lezător;

Considerând însă că, potrivit dispozițiilor art. 386 c. p., cel ce în scopul de a cauza pagubă creditorilor săi, ascunde, nu arată, înstreinează, degradează obiecte în valoare, din patrimoniul său înainte de executarea silită, ce urmează a se face de vreo autoritate sau inventează datorii sau acte juridice, va fi pedepsit conform dispozițiilor art. 383 c. p., în raport cu valoarea daunei cauzate;

Că, din examinarea acestui text rezultă că, nu este esențial pentru existența acestei infracțiuni, că la data când inculpatul a procedat la înstreinarea avutului său, în dauna creditorilor, să fi existat emis în contra lui vreun titlu executoriu, ci este suficient ca, pe lângă celelalte elemente constitutive, el să-și fi înstreinat patrimoniul știind că va fi urmărit silit;

Că, astfel fiind, și cum în speță este stabilit în fapt, că acuzata a contractat datoria la data de 1 Octombrie 1930; că la data de 1 Noembrie 1930 polița emisă de ea pentru această datorie devenise scadentă, iar la data de 19 Iunie 1931, cu 6 luni înainte de execuția de escontare și-a înstreinat averea sa imobilă, urmează a vedea că, la acea dată inculpată trebuia să știe că va fi urmărită pentru plata sumei datorate de ea și neachitată și deci din acest punct de vedere fapta stabilită în sarcina ei, ar putea fi calificată conform menționatului art. 386 c. p.

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

NOTĂ. — Chestiunea în fapt dedusă înaintea Inaltei Curți de Casație, este următoarea:

În Octombrie 1930, inculpată M. Ș. a primit în comision dela reclamantul I. D. diferite produse R. M. S. spre vânzare, în valoare de 21.198 lei. Inculpată i-a dat reclamantului pentru această valoare și o cambie, în baza căreia a obținut hotărâre judecătorească definitivă.

Cu ocaziunea efectuării execuției (1 Dec. 1931), s'a constatat că inculpată și-a înstreinat toată averea sa mobilă și imobilă.

Acest fapt a fost calificat de judecătorul de instrucție prin ordonanța definitivă (în unire cu concluziile primului-procuror), de înșelăciune (art. 50 nov. pen. și 380, 383 c. pen. ardelean (maghiar)).

Tribunalul Brașov s. I, cu sentința nr. P. 482/7/1932 din 23 Februarie 1934, a achitat pe inculpată, stabilind că faptul nu întrunește elementele infracțiunii de înșelăciune. Partea civilă I. D. a făcut apel, care, aici în Ardeal, după procedura penală încă în vigoare, pune în mișcare și acțiunea penală.

Curtea de Apel Brașov s. I, prin deciziunea nr. P. I. 613/15/1934, după divergență, a achitat pe inculpată cu majoritate de 3 consilieri, 2 fiind pentru condamnare pentru susfracțiune (art. 355-358 codul pen. ard. corespunzător cu art. 323 c. p. rom.: abuz de încredere).

Partea civilă a făcut recurs, care de asemenea pune în mișcare (în Ardeal) și acțiunea publică.

Înalta Curte de Casație s. II-a, a dat deciziunea de mai sus (nr. 2330 din 6 Noembrie 1935), prin care examinând faptul, găsește că nu întrunește elementele prevăzute și calificate de art. 50 nov. pen., 380 alin. 2 și 383 cod. pen., întru cât lipsește unul din elementele esențiale existenței acestei infracțiuni și anume: întrebuițarea de „amăgiri” din partea inculpatei, pentru a induce în eroare pe reclamant; dar constată că faptul întrunește elementele unei infracțiuni speciale prevăzută și calificată de art. 386 cod. pen. ard. (maghiar), de sub cap. XXXI al „înșelăciunii”. Această infracțiune (386 c. p. ard.), nu există în cod. pen. rom. (vechii regat); este o armă bună de ocrotire a creditului, un mijloc eficace de întărirea lui.

Art. 186 cod. pen. ard. este în cuprinderea următoare:

Cel ce în scopul de a cauza pagubă creditorilor săi, ascunde, nu arată, înstrăinează, degradează obiecte de valoare din patrimoniul său înainte de executarea silită, ce urmează a se face de vreo autoritate, sau inventează datorii sau acte juridice, va fi pedepsit conform dispozițiilor art. 383, în raport cu valoarea daunei cauzate.

Art. 383. — Delictul de înșelăciune se va pedepsi cu închisoarea corecțională, până la un an și cu amendă până la 10.000 lei, iar crima de înșelăciune cu reclusiunea până la 5 ani și cu amendă până la 20.000 lei.

Art. 380. — Dacă paguba ce s'a pricinuit nu este mai mare de 1000 lei, înșelăciunea este delict, iar în cazul contrariu, crima.

În speța dată mai sus, paguba pricinuită fiind de 21.498 lei, pedeapsa ar fi până la 5 ani reclusiune.

Înalta Curte a stabilit și jurisprudența că:

Nu este esențial pentru existența acestei infracțiuni ca la data când inculpatul a procedat la înstreinarea sau desființarea avutului lor, în prejudiciul și fraudă creditorilor săi, să fi fost emis în contra inculpatului vreun titlu executoriu, ci este suficient ca pe lângă celelalte elemente constitutive, inculpatul să-și fi înstreinat patrimoniul știind că va fi urmărit silit.

Art. 386 cod. pen. ard. pedepsește destul de aspru pe debitorii cari comit acte de înstreinare sau desființare.. a avutului lor în prejudiciul și fraudă creditorilor lor. Această dispoziție din cod. pen. maghiar constituie un salutar mijloc de întărire a creditului.

De remarcat este că infracțiunea prevăzută de art. 386 cod. pen. magh. a trecut și în proiectul noului cod penal unificat. Sub titlu de „fraudarea creditorilor” s'a înseris în cartea II-a, titlul XIV („crime și delicta contra patrimoniului”), capitolul III („delicta contra patrimoniului prin nesocotirea încrederii”) capitol împărțit

în șase secțiuni: s. I-a: „abuzul de încredere”; s. II: „gestiunea frauduloasă”; s. VI-a sub denumirea de: „fraudarea creditorilor” se înserează această infracțiune într'un articol unic: 548, în cuprinderea următoare:

Acela care în scop de a frustra pe un creditor, de către care este chemat în judecată, sau care are titlu executoriu obținut în contra sa, ascunde, înstrăinează, distruge ceva din averea sa, sau face datorii fictive ori alte acte în paguba creditorilor, comite delictul de frustrare a creditorilor și se pedepsește cu închisoare corecțională dela șase luni la doi ani, amendă dela 2.000 la 5.000 lei și interdicție corecțională dela unul la doi ani.

Iată o dispozițiune laudabilă pentru întărirea creditului, dar ne întrebăm: va fi destul de eficace și cum se va putea armoniza cu spiritul opus al legilor excepționale de după războiu (1929—1934), cari au creat o atmosferă foarte defavorabilă, dăunătoare creditului?!

Va putea folosi mult această sancțiune a art. 548 din noul cod penal, contra debitorilor fraudatori? Atât timp cât vor dăinui legile excepționale de conversiune cari au avut efecte negative, nu numai în raporturile dintre debitorii convertiți și creditorii lor, dar au exercitat o depresiune continuă asupra încrederii generale, nu știi ce să presupui.

Găsim foarte bună și salutară pedeapsirea debitorilor „fraudatori”, prevăzută în codul penal maghiar (386) și trecută și în noul proiect de cod penal, votat de Senat (art. 548); dar nu se poate vorbi de refacerea creditului până când nu se va termina cu aplicarea legilor de conversiune, de execuție silită, concordat preventiv, cari au îngreunat și turburat mult situația și în viitor, multă vreme creditorii, producătorii de tot felul, vor privi cu teamă nu numai pe debitorii agricoli, comercianți, etc., dar pe toți debitorii de orice breaslă și categorie, întru cât se vor teme în primul rând de spiritul de șicană al unor debitori răi-platnici, apoi de ascunderea, înstreinarea.. (fraudarea creditorilor), pe cari art. 548 noul cod penal, caută să le înfrâneze; dar se vor mai teme de o nouă conversiune, că poate și mai târziu se vor mai făuri alte legi „ad-hoc” ca: concordatul preventiv, legea execuțiunii silita, cari fac foarte anevoiasă rezolvarea drepturilor creditorilor.

Trebuie să se descurece trecutul cât mai de grabă și să se infiltreze creditorilor convingerea că nu se vor mai edicta legi excepționale ca cele mai sus-menționate, cari au lovit grav în drepturile de proprietate și de creanță, garantate de Constituțiune. În zadar venim cu sancțiunea din noul cod penal (548), ori cu noul regim cambial; totuși aceste măsuri bune, laudabile, nu vor avea un efect salutar, nu vor putea reface și consolida creditul, atât timp cât se va menține de ex: dreptul de contestație la executare în favoarea debitorilor, care poate întârzia chiar ani de zile pe creditorii în realizarea drepturilor lor.

AUREL SAFIRESCU

Consilier Curtea de Apel Brașov

INALTA CURTE DE CASATIE ȘI JUSTIȚIE S. III-a

Audiența dela 10 Decembrie 1935

Președinția d-lui D. G. LUPU, Preșident

C. Tisescu cu Daniel Reuss

Decizia nr. 2118. Dosar nr. 1713/935

Ordonanță prezidențială. Executare. Recurs. Cerere de suspendare odată cu facerea recursului. Inadmis-

bilitate. Art. 66 bis pr. civ.; art. 71 din legea Curții de Casație.

Este inadmisibilă suspendarea executării unei ordonanțe presidențiale date pe baza art. 66 bis pr. civ., odată cu facerea recursului în conformitate cu art. 71 din legea Curții de Casație fiindcă pe de o parte acest text nu vizează decât hotărârile pronunțate asupra fondului pricinilor, iar pe de altă parte, puterea executorie este de esența acestor ordonanțe și suspendarea lor ar însemna să anihileze întreaga instituție a referențului.

Curtea,

Asupra recursului făcut de Const. Tisescu contra jurnalului nr. 8255 din 6 Aprilie 1935 al Tribunalului Ilfov s. III-a c. c., dat în proces cu Daniel Reuss:

Având în vedere că în prealabil intimatul a cerut amânarea cercetării recursului spre a putea formula și depune la dosar întâmpinarea la motivele suplimentare de recurs, deoarece dela 30 Noemvrie 1935, data comunicării acestor motive și până la 10 Decemvrie, ziua acestui termen, n'au trecut 15 zile, astfel că, în conformitate cu art. 36 din legea de organizare a Inaltei Curți, este încă în termen să-și formuleze întâmpinarea;

Că în al doilea rând, intimatul a cerut amânarea și pe considerațiunea că, jurnalul tribunalului din 1 Aprilie 1935 în care sunt consemnate concluziunile părților în cererea de suspendare, precum și jurnalul din 3 Aprilie 1935 de amânarea pronunțării, jurnale ce sunt necesare în soluționarea motivelor suplimentare de casare, nu se află la dosar, iar grefierul tribunalului, după cum se constată din referatul aflat la dosar, atestă că aceste jurnale nu se mai găsesc la tribunal; că, în această situațiune, pretinde intimatul, dosarul urmează a se înainta tribunalului spre a se proceda la cercetări în conformitate cu art. 487 pr. pen.;

Având în vedere că recurentul a combătut ambele incidente de amânare;

Considerând că primul incident de amânare este nefondat și urmează a fi respins ca atare, deoarece la data de 19 Noemvrie 1935, când procesul s'a amânat la această dată și când intimatul a primit acest termen în cunoștință și a cerut numai ca motivele suplimentare de casare ce se vor formula să-i fie comunicate prin portăreii Curții de Casație, ceea ce s'a îndeplinit, a avut cunoștință că termenul este mai scurt de 15 zile și că prin urmare nu va putea avea acest termen pentru formularea întâmpinării, totuși n'a făcut nicio obiecțiune;

Că astfel fiind, primul incident de amânare este nefondat și urmează a fi respins, iar al doilea incident de amânare se unește cu fondul;

În fond.

Având în vedere că prin jurnalul atacat cu recurs tribunalul a suspendat în mod provizoriu, până la judecarea recursului, executarea începută de recurent pe baza sentinței nr. 309 din 1935 pronunțată de tribunal ca instanță de apel în materie de ordonanță presidențială;

Având în vedere că în contra acestui jurnal de suspendare Const. Tisescu a formulat recurs pentru două motive de casare, iar ulterior a mai formulat un motiv de casare suplimentar;

Asupra primului motiv de casare astfel formulat:

Violarea art. 66 bis pr. civ. Violarea art. 71 din legea organică a Inaltei Curți de Casație. Exces de putere.

Am adresat o cerere președintelui de tribunal prin care, în vîtutea art. 66 bis pr. civ., am cerut evacuarea intimatului Daniel Reuss și a altor persoane, de pe un teren, proprietatea mea din str. Ziduri în Vij, unde intimatul exploata o carieră de nisip și pietriș, aflată pe acest teren.

Atât președintele care a statuat în referé cât și completul tribunalului, ca instanța de apel, constatând că speța dedusă de mine întrunește elementele cerute de instanța referențului au admis cererea mea de evacuare contra intimatului.

Acesta a solicitat tribunalului suspendarea executării sentinței, prin care i se respinsese apelul, declarat contra ordonanței presidențiale, care admisesse cererea mea.

Am obiectat înaintea tribunalului că cererea de suspendare este inadmisibilă.

În adevăr, pentru ca o cerere de referé să fie admisă se cere o condiție sine qua non, ca chestiunea dedusă în referé să fie urgentă.

În speța de față, urgența a fost constatată, atât de președinte, cât și de tribunal, cari au dedus-o din împrejurarea că este vorba de exploatarea unei cariere de nisip și pietriș.

Deci, din moment ce existența acestui element este imperios cerută de lege și din moment ce instanța, chemată să statueze în referé, constată, suspendarea executării unei măsuri luate pe această cale în mod vremelnic nu poate fi încuviințată, întru cât suspendându-se executarea se face completamente iluzorie măsura încuviințată și se înlătură urgența care este la baza măsurii ce a fost încuviințată.

Urgența fiind necesitatea ce nu cunoaște întârziere, prin efectul suspendării acordate, cel în contra căruia s'a admis ordonanța de referé, profitând de suspendare, poate face ca până la judecarea recursului, măsura încuviințată să devină inutilă și deci executarea nu este suspendată, ci desființată, ceea ce nu este în intenția legiuitorului, atunci când cere ca urgența să existe în cazul dedus judecării referențului.

În afară de aceasta, nici din spiritul art. 71 al legii Inaltei Curți nu rezultă că executarea unei măsuri, luată pe calea referențului, poate fi suspendată, textul indicat prevăzând situațiunea unei judecări de fond, prin care se statuiază asupra unor drepturi potrivnice și prin care se tranșează în fond, în mod definitiv, cu putere de lucru judecat, chestiunea dedusă judecării instanțelor de fond.

Având în vedere că prin acest motiv de casare recurentul se plînge de violarea art. 66 bis pr. civ. și art. 71 din legea de organizare a Inaltei Curți de Casație și exces de putere, susținând că suspendarea executării în materie de ordonanță presidențială este inadmisibilă, deoarece ar face iluzorie măsura luată pe această cale și care este de natură urgentă;

Considerând că executarea ordonanțelor și hotărârilor date în materie de referé nu poate fi suspendată odată cu facerea recursului în conformitate cu art. 71 din legea pentru organizarea Curții de Casație, deoarece, pe de o parte, acest text nu vizează decât hotărârile pronunțate asupra fondului pricinilor, iar pe de altă parte, puterea executorie fiind de esența acestor ordonanțe și hotărâri, suspendarea executării lor în caz de recurs, ar anihila în totul întreaga instituție a referențului;

Că astfel fiind și întru cât în speță, prin jurnalul supus recursului, tribunalul a suspendat executarea sentinței nr. 309 din 1935 pronunțată în materie de referé, prin aceasta a violat textele invocate în motivul de casare și a săvârșit un exces de putere pronunțând o hotărâre casabilă;

Că deci motivul I de casare fiind fondat, recursul urmează a fi admis și jurnalul nr. 8255 din 1935 al Tribunalului Ilfov s. III-a c. c. casat, fiind inutil a mai examina celelalte motive de casare precum și cererea

de amânare făcută în legătură cu aceste motive de casare;

În fond, și pentru aceleași considerațiuni, cererea de suspendarea executării se respinge ca nefondată.

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. I-a

Audiența dela 15 Februarie 1936

Președinția d-lui ȘTEFAN P. MIHĂILEANU, consilier

*Ministerul public și Academia Română cu Asociația
Academia de științe din România*

Jurnalul nr. 1503. Dosar nr. 1137/985

Minister public, parte principală. Renunțare la dreptul de apel. Revenire. Efecte. Până când poate motiva apelul. Art. 3, 90 și 106 din legea persoanelor juridice. Parte litigantă. Renunțare la dreptul de apel. Efecte.

1. — *Dacă în ce privește pe ceilalți împricinați, aceștia, liberi fiind să dispună cum vor de drepturile lor, ei pot, în litigiile în care sunt interesați, ca mai înainte de expirarea termenului de apel, să renunțe la acest drept, ne mai putând în urmă reveni asupra renunțării date, declarațiunile de voință fiind obligatorii pentru părți, din moment ce au fost în mod valabil date, în ce privește pe reprezentanții ministerului public, în litigiile în care aceștia sunt parte principală, în care, deci, ordinea publică este interesată, ei nu pot renunța la dreptul de apel mai înainte de expirarea termenului. În cazul când au făcut o astfel de renunțare, ea fiind fără de efect, ei pot reveni asupra ei, uzând de dreptul de apel, numai ajungerea termenului, găsit ca necesar de legiuitor, pentru ca reprezentanții ministerului public să reflecteze dacă trebuie ori nu să facă apel. — termen care, fiind acordat de legiuitor societății, în scopul arătat, nu poate fi scurtat de aceștia, — putându-i împiedica să mai uzeze de această cale, altfel, nicio decădere neîntelegând să o tolereze, în calea ministerului public, chiar dacă ar veni din partea acestuia, pentru a-i da puțința, prin exercitarea în formele legale, a acestui drept, să facă ca interesele superioare ale societății să fie satisfăcute. Dacă partea nemulțumită, în afacerile de interes particular, este îndatorată ca, prin petiția de apel, sau printr-o cerere ulterioară, introdusă în termenul fixat de lege, să arate considerațiunile pentru care înfelege să atace hotărârea primei instanțe, când este vorba de ministerul public, în afacerile în care este parte principală, în care, deci, ordinea publică este interesată, cum însăși instanța de judecată, odată investită cu judecarea apelului, are îndatorirea să cerceteze, din oficiu, dacă cerințele legii au fost satisfăcute, reprezentantul ministerului public este în drept să și motiveze apelul său, chiar și după expirarea termenului de apel, atâta timp cât desbaterile procesului nu au fost închise.*

S'au ascultat d-nii avocați Hurmuz Asnavorian și Alexandru Oteteșanu, din partea Asociației „Academia de Științe din România”, d-l avocat Ottulescu din partea Academiei Române și d-l procuror Gheorghe Ionescu, în combateri.

Curtea.

Asupra incidentului ridicat de intimata asociația „Academia de științe din România”, prin care tinde la respingerea, ca inadmisibil a apelului făcut de primul procuror al Tribunalului Ilfov, în contra sentinței cu nr. 44 din 29 Martie 1935, a Tribunalului Ilfov s. I-a civ. cor., prin care s'a acordat personalitate juridică asociației intimată, cum și asupra incidentului ridicat de intimată, prin care tinde la respingerea apelului ca nemotivat;

Având în vedere actele și lucrările din dosar, cum și concluziunile orale ale părților;

În ce privește incidentul privitor la inadmisibilitatea apelului;

Având în vedere că, din examinarea dosarului, se stabilesc în fapt următoarele:

La 29 Martie 1935, cu petiția prezentată d-lui procuror Ion Manea al Parchetului Tribunalului Ilfov, de avocatul Dumitru Popescu, în calitate de mandatar al membrilor fondatori ai Academiei de științe din România, se cere să se scrie Tribunalului Ilfov s. I-a civ. cor., că ministerul public renunță la dreptul de apel contra sentinței cu nr. 44 d'n aceeași zi, a acelui tribunal, prin care s'a acordat personalitate juridică asociațiunii „Academia de științe din România”;

Punându-se de procuror rezoluția „nu se apelează”, petiția purtând această rezoluțiune, este luată de mandatarul Asociației „Academiei de științe din România” și prezentată, de îndată, președintele Tribunalului Ilfov, s. I-a civ. cor., — unde, după ce se pune de președintele secțiunii rezoluția „La dosar”, este înregistrată la nr. 11.005 din aceeași zi, — cerându-se pe baza ei, prin petiția înreg. la nr. 11.004, tot din ziua aceia de 29 Martie investirea cu formula executorie a sentinței cu nr. 44 din aceeași zi, care acordase personalitate juridică Academiei de științe din România, cerere care fiind încuviințată, prin jurnalul cu nr. 8208 din 30 Martie 1935, se dispune investirea sentinței cu formula executorie.

La 6 Aprilie 1935, prin petiția înreg. la nr. 35.846, primul procuror în urma ordinului ministerului de justiție cu nr. 32.797 din 6 Aprilie 1935, declară apel, în termen legal, contra sentinței cu nr. 44 din 29 Martie 1935, a Tribunalului Ilfov s. I-a civ. cor.:

Având în vedere că intimata Academia de științe din România, cere respingerea, ca inadmisibil, a acestui apel, întru cât, din moment ce procurorul tribunalului a renunțat la dreptul de apel, pe baza principiului indivizibilității ministerului public, primul procuror nu mai putea, în urmă, să declare apel;

Considerând că unul d'n principiile fundamentale în materie de organizare judecătorească este principiul celor două grade de jurisdicțiune;

Că, potrivit acestui principiu, părțile cari au figurat la prima instanță au dreptul, — afară de cazul când un text de lege li-l răpește, — ca, dacă sunt nemulțumite pe hotărârea primei instanțe, să meargă, spre a fi judecate, înaintea instanței de apel.

Că, în interesul superior al ordinii publice, pentru a pune cât mai curând capăt proceselor, așa încât vrăsmășia dintre părți să poată lua cât mai repede sfârșit, legiuitorul a fixat un termen înăuntrul cărui, partea interesată să cugete dacă să mai facă or nu apel.

Că dacă, în ce privește pe ceilalți împricinați, aceștia liberi fiind să dispună cum vor de drepturile lor, ei pot, în litigiile în cari sunt interesați, ca mai înainte de expirarea acestui termen să renunțe la dreptul de apel, ne mai putând în urmă reveni asupra renunțării date, declarațiunile de voință fiind obligatorii pentru părți, d'n moment ce au fost în mod valabil date, în ce privește pe reprezentanții ministerului public, în litigiile în care aceștia sunt parte principală, în care, deci, ordinea publică este interesată, ei nu pot renunța la dreptul de apel mai înainte de expirarea termenului, iar în cazul când au făcut o astfel de renunțare, ea fiind fără de efect, ei pot reveni asupra ei, uzând de dreptul de apel, numai ajungerea termenului, găsit ca necesar de legiuitor pentru ca reprezentanții ministerului public să reflecteze dacă trebuie ori nu să facă apel, — termen care fiind acordat de legiuitor societății, în scopul arătat, nu poate fi scurtat de aceștia, — putându-i împiedica să mai uzeze de această cale, altfel, nicio decădere neîntelegând să o tolereze, în calea ministerului public, chiar dacă ar veni din partea acestuia, pentru a-i da puțința, prin

exercitarea, în formele legale, a acestui drept, să facă ca interesele superioare ale societății să fie satisfăcute;

Că într-o dată, în speță, ministerul public este parte principală în acest proces, el având dreptul, potrivit art. 3 alin. ultim și 90 alin. 4 din legea persoanelor juridice, declarate prin art. 106 al aceleiași legi, ca fiind de ordin public, cum de ordin public sunt declarate și toate dispozițiile legii privitoare la constituirea asociațiilor, să declare apel în contra sentinței tribunalului, care a acordat personalitatea juridică asociației intimată, primul procuror al tribunalului, afăta timp cât se găsea încă în intervalul celor 10 zile libere de la pronunțare, în care, potrivit art. 90 alin. 1 al legii, avea dreptul să declare apel, el a putut reveni asupra renunțării date;

Că, astfel fiind, acest prim incident ridicat de intimată este refondat.

În ce privește incidentul privitor la nulitatea apelului, ca nefiind motivat:

Având în vedere că intimata Asociația „Academia de Științe din România”, cere respingerea apelului ministerului public, ca nemotivat, într-o dată în petiția de declararea apelului nu se arată niciun motiv de apel, iar motivele din întâmpinarea Academiei Române, la care se referă ministerul public în apelul său neputând fi ținute în seamă, întâmpinarea Academiei Române nefiind semnată de aceasta;

Considerând că dacă, partea nemulțumită, în afacerile de interes particular, este îndatorată ca, prin petiția de apel, sau printr-o cerere ulterioară, introdusă în termenul fixat de lege, să arate considerațiile pentru care înțelege să atace hotărârea primei instanțe, când este vorba de ministerul public, în afacerile în care este parte principală, în care, deci ordinea publică este interesată, cum însăși instanța de judecată, odată investită cu judecarea apelului, are îndatorirea să cerceteze, din oficiu, dacă cerințele legii au fost satisfăcute, reprezentantul ministerului public este în drept să-și motiveze apelul său, chiar și după expirarea termenului de apel, afăta timp cât debaterile procesului nu au fost închise;

Că într-o dată, în speță, după cum s'a arătat prin considerațiile de mai sus, ministerul public este parte principală în acest proces, el este încă în drept să-și motiveze apelul său, debaterile în fond ale procesului nefiind nici măcar începute;

Că, de altfel, într-o dată ministerul public, prin petiția de apel, a declarat că își motivează apelul pe considerațiile expuse în întâmpinarea Academiei Române pe care o alătură în original, în dublu exemplar, însemnează că apelul ministerului public este motivat din chiar momentul introducerii lui, faptul că întâmpinarea Academiei Române nu este semnată, neavând nicio importanță în ce privește incidentul ridicat, din moment ce se constată că apelul, în care este încorporată, este semnat de primul procuror, iar întâmpinarea Academiei Române, care constituie motivele de apel ale ministerului public, este individualizată prin atașarea ei la apelul în care este încorporată și prin stampila Academiei Române, pe care se constată că o poartă;

Că astfel fiind, nici acesta de al doilea incident nu este fondat.

Pentru aceste motive, redactate de dl consilier Ștefan P. Mihăileanu, Curtea respinge incidentele, etc.

(ss) Ștefan P. Mihăileanu, Ghorghe Poltzer, Ștefan Stoenescu.

CURTEA DE APPEL DIN BUCUREȘTI S. V-a

Audiența dela 11 Decembrie 1935

Prezidenția d-lui ALEXANDRU COSTIN, Președinte
Comunitatea israeliților de rit spaniol cu Ministerul de Finanțe
Deciziunea fiscală nr. 185. Dosar nr. 1392/1935

Impozit de echivalent. Scutirea bunurilor persoanelor juridice de utilitate publică. Dacă Comunitatea is-

raelită de rit spaniol din București este un așezământ de utilitate publică. Soluțiune afirmativă. Art. 16 alin. 3 din legea timbrului, art. 11, 12 și 54 alin. 2 din legea cultelor din 28 Aprilie 1928.

Comunitatea israelită de rit spaniol din București, fiind recunoscută prin legea cultelor din 23 Aprilie 1928, ca un cult istoric prin aceasta legea a consacrat o stare de fapt stabilită din vechime dându-i și calitatea de persoană juridică de utilitate publică. Ca așezământ de utilitate publică, care are imobile producătoare de venituri, ce sunt afectate scopului așezământului, conform art. 16 alin. 3 din legea timbrului, beneficiază de scutirea pentru impozitul de echivalent asupra bunurilor de mână moartă.

Curtea.

Asupra recursului făcut de Comunitatea Izraeliților de Rit Spaniol din București, prin petiția înreg. la nr. 6417 din 1935 în contra sentinței nr. 654 pronunțată de Trib. Ilfov s. III-a la 19 Aprilie 1935, în apelul făcut de acea comunitate în contra procesului-verbal încheiat la 28 Septembrie 1934 de șeful controlor N. Dosios, din Administrația de Constatare Sectorul II Negru:

Având în vedere motivele de recurs, concluziile orale și scrise ale părților;

Văzând că recurenta invocă în primul motiv de recurs o m'siune esențială, eroare grosieră de fapt, violarea și greșita interpretare a art. 16 alin. 3 din legea timbrului, combinate cu art. 11, 12 și 21 din legea cultelor susținând că tribunalul nu ar fi examinat calitatea recurentei de persoană juridică de drept public și de așezământ de utilitate publică — conform legii cultelor; că prin motivele 2 și 3 de recurs recurenta susține că tribunalul în mod eronat a socotit că art. 16, alin. 3 din legea timbrului scutește de impozitul asupra bunurilor de mână moartă numai instituțiile sau așezămintele de utilitate publică patronate de Stat, județ sau comune, comițând astfel un exces de putere, iar pe de altă parte tribunalul a omis să examineze susținerea recurentei că veniturile imobilelor Comunității Izraelite sunt destinate exclusiv scopului așezământului și deci afectate unui serviciu public;

Având în vedere că, din constatările instanței de fond reese, în conformitate cu dovezile dela dosar, că prin procesul-verbal din 28 Septembrie 1934 șeful controlor N. Dosios, de pe lângă Administrația de Constatare a impozitelor indirecte s. II Negru, a considerat că Comunitatea Izraelită de Rit Spaniol din București este o persoană juridică de drept privat, fără scop lucrativ, alcătuită de către evreii de rit spaniol din București pentru perpetuarea ritului mozaic „sephard”, dar că această comunitate fiind creată pentru serviciile ei proprii, iar nu pentru un serviciu public, ea nu poate fi scutită în baza art. 16 alin. 3 din legea timbrului;

Că tribunalul prin sentința atacată cu recursul de față a considerat această comunitate ca „persoană juridică de drept privat, fără scop lucrativ și de ordin religios”, însă nu a recunoscut-o ca „așezământ de utilitate publică, creat și destinat prin vreo lege specială unui serviciu public”;

Că Ministerul de Finanțe, intimat, a obiectat la motivele de recurs că recurenta este o persoană juridică de drept privat și deci nefiind persoană juridică de drept sau de utilitate publică nu poate beneficia de scutirea prevăzută de articolul 16 alin. 3 din legea timbrului;

Având în vedere că Comunitatea Izraeliților de Rit Spaniol există de vreo 200 ani în București, având caracterul de așezământ de utilitate publică, fiind recunoscută prin legea cultelor din 28 Aprilie 1928 ca un cult istoric (art. 11, 12 și 54 alin. 2).

Că din certificatul din 21 Noembrie 1935 eliberat de Ministerul Instrucțiunii Publice, Cultelor și Artelor, se constată că această comunitate, în calitate de persoană juridică de utili-

tate publică, pe baza art. 11 din legea cultelor, primește subvenție dela Stat pentru întreținerea cultului, dela art. 85 din bugetul cultelor; Că statutele ce i-au fost aprobate de minister cu ordinul nr. 1506/8 din 10 Ianuarie 1933, cu mențiunea că ele rămân în vigoare la publicarea legii pentru regulamentul general al cultelor și că termenul de un an prevăzut de art. 51 din legea pentru regimul general al cultelor nu a început să curgă, întru cât nu s'a pus în vigoare, încă până azi, regulamentul de aplicare al acestei legi;

Că, deci, recurenta urmează a fi dispensată a face dovada cerută de Curte, prin jurnalul său din 23 Octomvrie 1935, anume să dovedească dacă a îndeplinit formalitățile prevăzute de art. 51 din legea pentru regimul general al cultelor din 1928;

Având în vedere că legea persoanelor juridice din Februarie 1924 a consacrat recunoașterea personalității juridice în două feluri, anume a persoanelor juridice de drept public prin lege, iar a asociațiilor și fundațiilor fără scop lucrativ sau patrimonial, create și organizate de particulari, ca persoane de drept privat, prin hotărârea tribunalului civil, în circumscripția căruia s'au constituit;

Având în vedere că comunitatea, fiind recunoscută prin legea cultelor din 22 Aprilie 1928, ca un cult istoric, și-a stabilit calitatea de persoană juridică de utilitate publică, după cum recunoaște și Ministerul Cultelor, prin certificatul mai sus arătat, fără însă a dobândi calitatea de persoană juridică de drept public, după cum pretinde recurenta, întru cât nu este un așezământ (stabiliment) public sau serviciu public, și nu are drepturi de putere publică cum au aceste așezăminte;

Considerând că recurenta fiind un așezământ de utilitate publică creată de particulari pentru satisfacerea unui interes general, are calitatea de persoană juridică de drept privat, neavând nici privilegiile nici obligațiile serviciilor publice;

Că, dacă în general aceste așezăminte de utilitate publică sunt create conform legii persoanelor juridice, prin hotărâre judecătorească, totuși în speță recurenta a fost recunoscută în această calitate prin legea cultelor din 1928, care consacră o stare de fapt stabilită din vechime; că chiar dacă conform altor concepții așezămintele de utilitate publică ar trebui să fie privite ca persoane juridice de drept administrativ, iar nu de drept privat, caracterul lor de utilitate publică nu se pierde, ci dimpotrivă devine mai accentuat;

Că, din moment ce acest caracter de așezământ de utilitate publică este stabilit prin lege, devine inoperant argumentul întinatei că recurenta nu satisface un interes general, ci numai interesul unei minorități religioase (evree); că, de altfel, prin interes general nu se poate înțelege numai interesul totalității cetățenilor, ci se înțelege și interesul unei fracțiuni din această totalitate, cum ar fi anumite categorii sociale, profesionale, religioase, etc.;

Considerând că prin urmare recurenta este un așezământ de utilitate publică, care are imobile producătoare de venituri, însă aceste venituri sunt afectate scopului așezământului, după cum recunoaște și intimatul și după cum reese din statutele recurentei;

Că astfel recurenta, intrând în prevederile art. 16 alin. 3 din legea timbrului, urmează a beneficia de scutirea pentru impozitul de echivalent asupra bunurilor de mână moartă și deci recursul urmează a fi admis și a se casa fără trimitere sentința nr. 654 din 1935 a Trib. Ilfov s. III-a pentru motivul de greșită interpretare și violarea art. 16 alin. 3 mai sus menționat.

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul, casează fără trimitere, anulează procesul-verbal, etc.

(ss) Al. Costin, Al. Meculescu, St. Stoienescu.

NOTA. — Comunitatea israelită de rit spaniol, per-

soană juridică de drept public, este condamnată prin procesul-verbal din 28 Septemvrie 1934, dresat de dl Nicolae Dozios, șef controlor pe lângă Administrația de constatare a impunerilor directe a Sect. II Negru, să plătească impozit și amendă 1.282.658 lei reprezentând 427.552 lei amendă globală asupra impozitului sustras prin nefacerea declarațiunei în conformitate cu art. 76 din legea timbrului și restul impozitului de echivalent la veniturile imobiliare evaluate de fisc pe anii 1929, 1930, 1931, cinci trimestre din 1932, 1933—1934 și 1934—1935, asupra venitului de 2 milioane provenit din averea imobiliară a comunității, compusă din imobile de mână moartă, atât prin natura lor cât și prin voința legii, constatate de către controlor.

Această impunere și amendă se face de către șeful controlor în virtutea art. 16 § 3 din legea timbrului, pe considerațiunea că plata impozitului pe echivalent este scutită numai la veniturile imobilelor așezămintelor de utilitate publică, și că neexistând așezământ de utilitate publică decât numai atunci când se deservesc nevoile sociale ale întregii populații din țară, iar nu numai nevoile unei oarecari minorități. Comunitatea Spaniolă urmează să fie impusă.

Acest proces-verbal este aprobat de către minister prin decizia din 7 Octomvrie 1934.

Se face apel contra procesului-verbal și contra deciziei de aprobare, iar Tribunalul Ilfov s. III-a c. c. prin sentința civilă nr. 654 din 19 Aprilie 1935 respinge apelul nostru ca nefondat.

Se face recurs de către Comunitate cerându-se casarea fără trimitere.

I s t o r i c .

Comunitatea Israelitilor de Rit Spaniol este un așezământ de utilitate publică fiindând ca persoană juridică în țara românească de două secole, având această calitate recunoscută de toate hrisoavele țării la diferite epoci și în urmă de legiuirile actualmente în vigoare.

Acest așezământ de utilitate publică este susținut prin subvențiunile acordate de către Stat și comună, ca și prin contribuțiile, legatele și donațiunile membrilor Comunității.

Ea este guvernată de un statut și are ca scop determinat de acest statut întreținerea cultului mozaic de rit spaniol prin temple, întreținerea școlilor comunității recunoscute de Ministerul Instrucțiunii Publice, întreținerea spitalului precum și a azilului comunității.

Iată singurile scopuri determinate de statut. Intregul buget al comunității este alocat pentru întreținerea acestor instituțiuni la care contribuie și Statul, conform constituției, pentru întreținerea cultului și a operelor culturale și de asistență socială arătate mai sus.

Comunitatea Israelitilor de rit spaniol, ca așezământ de utilitate publică, există după cum am arătat de peste 200 ani, recunoscută în București și este formată din evrei de rit spaniol care fiind alungați din Spania s'au așezat pe malurile Dunării încă de acum trei secole.

Așezările lor, în principal, s'au făcut la Turnu-Severin, Craiova și București, unde s'au constituit în comunități pe baza statutelor ce am depus la dosar și funcționează ca atare, adică ca persoane juridice, oficial de două secole. Membrii ei sunt cetățeni români și dacă Comunitatea israelitilor de rit spaniol constituie un așezământ de utilitate publică separat, această separație este bazată numai pe confesiunea mozaică de rit spaniol, căci sentimentele lor au fost și sunt a-

similate în totul intereselor țării. Sunt cunoscute acele de mare patriotism ale membrilor ei. Cităm numai între alții pe Hilel care a donat Facultății o sumă importantă pentru ca studenții români să-și continue studiile în streinătate (Premiul Hilel); pe Jaques Elias, care a lăsat prin testament Academiei Române peste un miliard, și atâția alții.

Patrioți desăvârșiți, ei au păstrat confesiunea mozaică și ritul spaniol, fără însă ca în mijlocul Comunității să facă vreo distincțiune de ordin religios, permițând folosirea instituțiilor Comunității fără deosebire de credință religioasă, după cum rezultă din rapoartele anuale publicate.

Acest așezământ de utilitate publică, sărbătorind în 1934 două sute de ani de existență, a fost onorat cu semnătura Majestății Sale Regelui Carol al II-lea, a Marelui Voevod Mihai și a marilor demnitari ai țării, care au afirmat astfel simpatia lor pentru Comunitatea israeliților de rit spaniol. Deci până la noua Constituție din 1923, Comunitatea israeliților de rit spaniol era cum e și azi așezământ de utilitate publică recunoscută de legile în vigoare și de autorități.

În 1923 Constituția țării prin art. 28 obligând Statul să garanteze tuturor cultelor o deopotrivă libertate și protecție, întru cât exercițiul lor nu aduce atingere ordinii publice, bunelor moravuri și legilor de organizare a Statului, a hotărât ca raportul dintre Culte și Stat să se stabilească prin lege. Legea cultelor din 28 Aprilie 1928, printre cultele istorice recunoscute în România, conform art. 11, 12 și 54 alin. 2, recunoaște Comunitatea spaniolă din Vechiul Regat ca cult independent cu rit aparte, confirmând astfel recunoșterile anterioare pe care le aveam de peste 200 de ani.

În urmă Ministerul Cultelor a recunoscut prin ordinul nr. 1506/8 din 10 Ianuarie 1933, atât statutele Comunității noastre, cât și calitatea de așezământ de utilitate publică.

În rezumat dar, pentru a termina acest istoric, Comunitatea Israelită de rit spaniol are o existență de mai mult de 200 ani în România, recunoscută prin legea cultelor și constituie un așezământ de utilitate publică, recunoscut prin art. 11 ca persoană juridică. Iată textul: „Organizațiile cultelor istorice create și reprezentate în conformitate cu sistemul lor de organizare și prevăzut în statute (Comunitățile, etc.) sunt persoane juridice”.

La art. 21 când se determină raportul dintre Stat și culte se recunoaște la litera *g* printre cultele istorice cultul mozaic și diferitele sale rituri. Prin art. 30 se permite cultelor astfel recunoscute să impună contribuții credincioșilor lor, ce pot fi încasate prin organele fiscale ale Statului, dar numai pentru instituțiile și exigențele bisericesti și culturale existente în momentul promulgării legii cultelor, adică îi acordă și un drept din puterea publică a Statului, recunoscând și prin aceasta instituțiile sale bisericesti și culturale ca așezăminte de utilitate publică.

Din toate acestea se poate ușor vedea că Comunitatea este un așezământ de utilitate publică recunoscut de legea cultelor, conform Constituției, și este un așezământ de utilitate publică, recunoscut și înaintea Constituției actuale, de aproape 200 de ani.

In drept:

Legea timbrului, în art. 16, ocupându-se de impozitul pe echivalent asupra bunurilor de mână moartă, arată că persoanele juridice de interes public și privat sunt supuse la acest impozit de echivalent după distincțiunile arătate în acest articol. La paragr. 3 însă arată că sunt scutite de plata impozitelor asupra imo-

bilelor de mână moartă: „Imobilele publice sau așezămintele de utilitate publică neproducătoare de venit și chiar când sunt producătoare de venit însă acele venituri sunt afectate serviciilor publice sau scopului acelor așezăminte”.

Textul acestui aliniat „a” prevede dar două ipoteze de scutire: a) sunt scutite imobilele publice dacă veniturile acelor imobile sunt afectate serviciului public; b) sunt scutite imobilele așezămintelor de utilitate publică, dacă veniturile acelor imobile sunt afectate scopului acelor așezăminte.

Am reproduș exact, însă am separat cele două idei din aliniatul *a* pentru că tribunalul a făcut o confuziune între veniturile afectate serviciilor publice și veniturile afectate scopului așezământului de utilitate publică, socotind că veniturile așezămintelor de utilitate publică sunt scutite numai dacă sunt afectate unui serviciu public.

O eroare grosieră care duce la o interpretare greșită a acestui text al alin. *a* par. 3 din art. 16.

Vom determina deci ce însemnează așezământ de utilitate publică și ce înseamnă imobile publice, ce înseamnă serviciu public și ce înseamnă scop al așezămintelor de utilitate publică.

După această analiză este necesar să facem o altă distincție, în drept, între persoană juridică de drept privat și persoană juridică de drept public, întru cât persoanele juridice de drept public sunt implicit așezăminte de utilitate publică.

În adevăr, dela Constituția din 1923 și legea persoanelor juridice din 1924, în România a fost desființat vechiul sistem de a se acorda calitatea de persoană juridică sau de așezământ de utilitate publică prin decrete. În Franța, încă și azi se acordă calitatea de așezământ de utilitate publică printr'un decret. La noi acesta s'a înlocuit conform legii persoanelor juridice art. 1 alin. 1, printr'o lege. Astfel că dacă o lege te recunoaște persoană juridică de drept public, implicit te-a recunoscut ca așezământ de utilitate publică; ar fi în adevăr straniu ca Statul să creeze persoane juridice de drept public, care nu sunt așezăminte de utilitate publică, căci atunci Statul lucrează contra lui, creind în sânul lui persoane juridice contrarii intereselor Statului.

Până la legea persoanelor juridice din 6 Februarie 1924, personalitatea juridică exista în trei moduri: fie conform codului comercial pentru societățile comerciale, fie sub forma asociațiilor civile recunoscute prin lege sau printr'un decret, fie sub forma grupărilor recunoscute prin procedura civilă; în sfârșit, acelea create prin lege specială sau decret.

Pentru unele așezăminte private sau anumite stări de fapt se consacra personalitatea juridică, chiar fără decret, prin recunoașterea stărilor de fapt, cum s'a pronunțat în mod constant Înalta Curte de Casație, în cazurile când acele asociațiuni nu urmăreau un interes lucrativ.

Legea persoanelor juridice din 1924 definește prin art. 1 personalitatea juridică de două categorii:

1. Persoanele juridice de drept public care se creează numai prin lege, și

2. Așezăminte și fundații fără scop lucrativ, create și organizate de particulari, care sunt considerate persoane juridice de drept privat și care dobândesc personalitatea juridică în condițiunile legii din 1924.

Prin această lege dar, sunt persoane juridice de drept public numai acelea create prin lege. Așezăminte de utilitate publică sunt implicit toate acelea care au fost recunoscute de lege ca persoane juridice de drept public, precum și acelea care de fapt sunt

ășezăminte de utilitate publică, chiar nerecunoscute de lege, însă care prin activitatea lor, prin scopul ce-l urmăresc și realizează, satisfac nevoile unei categorii sau ale întregii populații, nevoi ce pot fi considerate de utilitate publică, adică de interes public, de un interes care se reștrânge asupra Statului, și la care Statul ar fi fost obligat, dacă inițiativa particulară n'ar fi realizat-o.

Legea cultelor din 22 Aprilie 1928, ulterior legii persoanelor juridice, a instituit organizațiunile cultelor istorice ca persoane juridice. Prin urmare aceste ășezăminte fiind create printr-o lege sunt persoane de drept public, iar nu de drept privat și implicit recunoscute de utilitate publică, întru cât conform Constituției și legii cultelor satisfac și corespund nevoilor religioase recunoscute.

Este adevărat că foarte multe din comunități erau și dinainte persoane juridice de drept privat și s'au format și ulterior pe baza legii persoanelor juridice din 1924, dar legea cultelor din 1928 a instituit Comunitatea Israelitilor de rit spaniol ca persoană juridică de drept public pe baza principiului fundamental al Constituției înscris în art. 22 (vezi art. 11, 12, 21, 25, 30 și 54 din legea cultelor).

Nu numai că a creat personalitatea juridică de drept public a Comunității Israelitilor de rit spaniol, dar i-a acordat și o parte din atribuțiunile puterii publice (vezi art. 30).

După ce am făcut distincțiune între cele două personalități juridice existente în legislația noastră și am stabilit că comunitatea este persoană juridică de drept public, ne permitem să arătăm și definițiunile termenilor tehnici întrebuițați de art. 16 alin. 3.

Legiuitorul financiar s'a ocupat de imobilele publice și de ășezămintele de utilitate publică. Prin imobil public se înțelege acel imobil care aparține administrației publice sau mai bine zis Statului, fie direct, fie prin una din administrațiile sale publice, sau diferite persoane administrative în care s'a realizat. Ele se cuprind din punct de vedere tehnic în denumirea de stabiliment public spre deosebire de ășezămintele de utilitate publică. Stabilimentul public deservește totdeauna un serviciu public, de aceea el este un serviciu public special personificat. Aceasta spre deosebire de marile administrațiuni publice care nu sunt specializate, așa încât în definițiunea stabilimentului public sunt trei idei importante: 1) ideea serviciului special; 2) ideea serviciului public; 3) ideea personificației.

Cu alte cuvinte, Statul organizează întreprinderea administrațiilor publice și a diferitelor persoane administrative. El are răspunderea acestor servicii pe care le organizează pentru interesul public, fiind obligat să organizeze și să procure drumuri, mijloace de transport, edificii publice, etc. Statul poate organiza aceste servicii însă și prin întreprinderi private sau chiar prin autorități locale. Prin urmare când aceste servicii nu sunt organizate prin întreprinderi private, ci direct de Stat sau de autoritatea locală, imobilele lor, sau mai bine zis imobilele destinate acestor servicii sunt imobile publice, pentru că sunt ale Statului afectate unui serviciu public (vezi în acest sens definițiunea dată de *Hauriou*, Précis de droit administratif, p. 303 și urm.).

Aceste stabilimente publice afectate serviciului public sunt scutite de impozit pentru imobilele lor conform spiritului legii timbrului, chiar dacă aceste imobile produc venit. Imobilele însă care nu sunt afectate unui serviciu public, nu sunt scutite de impozit.

În afară de aceste stabilimente publice, după cum au arătat toți autorii de drept administrativ, există stabilimente de „stabiliment” public (vezi nomenclatura în *Hauriou*, p. 325), create din inițiativa individuală a locuitorilor unei țări, județ sau comună, sub controlul guvernului, denumite întreprinderi private de interes public care colaborează de cele mai multe ori cu administrațiile publice, devenind auxiliarul lor. Aceste auxiliare sunt de multe ori interesate, constituind adevărate organizațiuni comerciale care au în obiectul lor concesionarea unui serviciu public, cum ar fi societatea de tramvaie, de telefoane, etc., alte ori însă, și acesta este cazul care ne interesează, organizațiuni private gerează întreprinderi de drept public nerijate în servicii publice. Ele se deosebesc de concesiunile societăților anonime pentru că n'au scop lucrativ și nu urmăresc decât realizarea serviciului de interes public.

Între ele și administrațiile publice există un raport de dependență stabilit sub forma controlului financiar, un raport de control asupra capacității juridice acordat conform legii persoanelor juridice. Legea din 1901 din Franța a recunoscut ca și la noi, acestor asociațiuni, o oarecare personalitate limitată, numită „petite personnalité”.

Iată ce spune *Hauriou*, comentând legea franceză din 1 Iulie 1901, identică cu legea română a persoanelor juridice din 1924. Reproducem textual pagina 325 :

Guvernul își rezervă pentru instituțiunile și stabilimentele descrise mai sus care îi par în mod special interesante sau care inspiră în mod particular încrederea, să le recunoască o personalitate mai completă dându-le astfel recunoașterea de utilitate publică.

În dreptul francez această recunoaștere de stabiliment de utilitate publică se face prin acordarea personalității juridice mai completă fără a face din această instituțiune un organ al administrației publice, ceea ce îl distinge și de stabilimentul public. Deci în dreptul francez, cum spune *Hauriou* „calitatea ășezământului de utilitate publică derivă din recunoașterea personalității care a fost făcută prin lege sau printr-un decret”.

La noi legea personalității juridice care a fost exact copiată din legislația franceză spune în art. 1 că persoanele juridice de drept public se creează prin lege. Iată dar că ășezămintele de utilitate publică sunt acele instituțiuni care au fost recunoscute prin lege, ca persoane juridice de drept public.

Comunitatea Israelitilor de rit spaniol, persoană juridică de drept privat, a fost recunoscută prin legea cultelor ca persoană juridică de drept public și implicit ășezămintele ei ca ășezăminte de utilitate publică. Dacă ășezămintele comunității sunt de utilitate publică, cum am examinat mai sus, avem de văzut numai dacă veniturile imobilelor acestor ășezăminte sunt afectate scopului ășezămintelor. Aceasta am dovedit-o prin statutele noastre aprobate de minister, prin budgetul nostru publicat în fiecare an și aprobat de minister, la care budget contribuie și ministerul cu o importantă contribuție, conform Constituției, preum și prin recunoașterea făcută de minister și fisc atât înaintea tribunalului, cât și a Curții de apel constituită de Inalta Curte de Casație, când au declarat că în adevăr veniturile imobilelor noastre de mână moartă sunt afectate scopului ășezămintelor comunității.

Pentru a se cunoaște ce a urmat după legea culte-

lor, arătăm numai ca informație istorică, că legea cultelor trebuia să fie pusă în aplicare printr'un regulament. Deoarece pentru cultele istorice se recunoscuse chiar prin lege calitatea de persoană juridică de drept public, pentru celelalte culte sau rituri care urmau ca pe baza legii să ceară recunoașterea, se prevăzuse prin art. 51 și 54 din lege că aceste rituri sau culte noi nu puteau fi recunoscute decât printr'un decret dat în bază regulamentului legii. Pentru a lămurii odată pentru totdeauna chestiunea, arătăm fără să existe posibilitate de discuțiune, că calitatea de persoană juridică de drept public nu s'a recunoscut cultelor în sine, care nu pot constitui o persoană juridică, ci s'a recunoscut organizațiilor acestor culte în forma lor tradițională existentă la votarea legii cultelor, și anume organizațiilor cultelor creștine ortodoxe, mahomedane, armenе, mozaice, etc., recunoscându-se pentru cel mozaic calitatea de persoană juridică organizațiilor lui, atât pentru cel ortodox, cât și pentru cel spaniol, constituit în comunități, după cum cultul creștin era constituit în ce privește organizarea lui în mitropolii, episcopii, parohii, etc.

Așa dar, Comunitatea Israelitilor de rit spaniol din București a fost recunoscută ca persoană juridică de drept public în organizația cultului mozaic, conform Constituției și legii cultelor, și pentru organizațiile culturale și de asistență socială, cum glăsuște legea cultelor, care le-a recunoscut de utilitate publică.

Intru cât regulamentul legii cultelor nu a luat încă ființă, toate cultele sau riturile noi care cer autorizația de funcționare trebuie să se conformeze art. 51 și 54 din lege. Cultele recunoscute prin legea cultelor, între care și ritul spaniol, există prin faptul legii, art. 51 și nu mai au să se preocupe de dispozițiunile art. 54.

În acest sens s'a dat și o consultațiune de d-nii Em. Pantazi, Al. Ottulescu și G. Stoeanovici, în epoca în care d-l Iorga era ministrul cultelor, — cu următorul cuprins :

Având în vedere textele din legea cultelor din 1928 și 1929, reproduse pe contrapagină, suntem de părere :

1. — **In drept:** Legea este obligatorie și executorie prin faptul și din momentul publicării și atâta timp cât n'a fost abrogată; este cazul art. 54 din legea din 1928.

Dacă o lege este modificată, dar punerea în vigoare a modificării a fost suspendată, vechea lege continuă să se aplice neîntrerupt intru cât vechiul text, nefiind abrogat ci numai modificat, iar modificarea nefiind încă obligatorie, ea nu se poate aplica, este cazul art. 4 din legea din 1929.

2. — **In fapt:** Legea din 1928 a recunoscut starea de fapt, adică Comunitățile unitare din toată țara, pe cele spaniole din Vechiul Regat și pe cele ortodoxe din Transilvania și a oprit constituirea de comunități spaniole și ortodoxe în alte localități decât acelea în care existau de fapt la promulgarea legii.

Legea din 1929 n'a făcut decât să ridice această oprire și în consecință să autorize pe spanioli și pe ortodoxi de a se constitui în comunități separate în alte localități decât acelea în care erau constituiți de fapt.

Legea din 1929 fiind suspendată în aplicarea ei, este evident că a suspendat numai dreptul pentru spanioli și ortodoxi de a se constitui în comunități separate în alte localități decât acelea în care existau în 1928, până ce se va alcătui regulamentul, iar nu dreptul comunităților unitare care existau în fapt în 1928, de a cere vizarea statutului lor.

În consecință, suntem de părere că comunitățile unitare au dreptul de a cere și de a primi viza statutului lor în toată țara, iar cele spaniole și ortodoxe în localitățile în care ființau la 22 Aprilie 1928, fără a aștepta alcătuirea regulamentului.

Dacă în statutele comunităților unitare se prevede că toți aderenții mozaici dintr'o localitate fac parte din această comunitate, aceasta nu împiedică viza statutului, urmând ca, atunci când regulamentul prevăzut de legea din 1929 va fi luat ființă, statutele să fie modificate în momentul când se va constitui în aceleași localități o comunitate ortodoxă sau spaniolă.

Astfel că independent de regulament, comunitățile ortodoxe sau de rit spaniol care ființau la data de 22 Aprilie 1928 pot cere și primi viza statutelor lor, pentru a dovedi că sunt în conformitate cu dispozițiunile constituționale ale țării. De aceea, în conformitate cu certificatul anexat, eliberat de Ministerul Cultelor (punctul 2), s'au aprobat statutele Comunității spaniole. Același lucru a existat și în Franța de unde s'a inspirat legiuitorul persoanelor juridice din 1924.

Iată ce găsim în *Dalloz, Rép. pratique, vol. IV, cuvântul „culte” nr. 1*: Le régime des cultes a été antérieurement transformé par la loi du 9 décembre 1905 sur la séparation des églises et de l'Etat, qui constitue aujourd'hui le siège de la matière.

Rezultă de aci că în Franța — ca și la noi azi — deși exista o lege a persoanelor juridice din 1901, atunci când Statul s'a despărțit de biserică în 1905 nu a trimis cultele în ce privește organizarea lor la regimul pentru persoane juridice, ci a făcut o lege specială pentru organizarea lor. Același lucru și în Germania până la regimul actual; organizările confesiunilor religioase existente au fost considerate ca persoane de drept public (v. *René Brunel, La Constitution allemande du 11 Août 1919, p. 251*).

Din cele ce preced rezultă că atât în Germania, cât și în Franța, unde există separația bisericii de Stat, n'a pregetat Statul să confere organizațiilor religioase un regim special și situațiunea de așezăminte de utilitate publică, recunoscându-le ca persoane juridice de drept public.

Cu atât mai mult la noi unde Constituția pune principiul Statului unit cu biserică, organizațiile religioase nu pot fi puse într'o situațiune inferioară aceea în care se află biserică în țările unde este separată de Stat. Dar și legea de organizare a bisericii creștine ortodoxe, promulgată la 6 Mai 1925, stabilește în art. 4 că ea își reglementează conform Constituției, conduce și administrează prin organele sale proprii și sub controlul Statului afacerile sale religioase, culturale, fundațiunile și epitropiile. Este deci aplicarea principiului autonomiei în organizare, conducere și administrație, prevăzut în Constituție. Intru cât Constituția prevede legalitatea tuturor cultelor, același drept îl au toate cultele recunoscute de legea cultelor.

Dispozițiunile din Constituție sunt trecute în legea cultelor la art. 11 care spune, reproducând principiul art. 22 din Constituție: organizările cultelor istorice create și reprezentate în conformitate cu sistemul lor de organizare și prevăzute de statut (ca comunitățile, parohiile, protopopiile, mănăstirile, episcopiile, etc.) sunt persoane juridice. Astfel că legea cultelor nu numai că le creează, dar recunoaște celor deja create calitatea de persoană juridică de drept public, aceasta spre diferență de asociațiile religioase care se găsesc cuprinse în art. 24 din legea cultelor și care sunt sub regimul legii persoanelor juridice de drept privat.

Iată și declarațiunea în parlament a d-lui Al. Lapedatu, pe atunci ministru al cultelor, în cuvântarea rostită la Senat :

În ceea ce privește chestiunea personalității juridice a organizațiilor bisericesti, amintesc că părțile constitutive ale cultelor istorice, adică diferitele lor organizațiuni, se bucu-

rau până acum de personalitatea juridică de drept public și că legea de față vine numai să le confirme această personalitate.

Același principiu rezultă și din cuvântarea I. P. S. S. Episcopul Hossu, căruia d-l Al. Lapedatu îi răspunde :

P. S. S. cere ca la formula pe care am dat-o pentru recunoașterea și încadrarea personalității juridice a organizațiilor cultelor, să adăugăm, după cuvintele „persoane juridice” și pe acele „de drept public”; cu alte vorbe ni se cere să specificăm că organizațiile cultelor sunt persoane juridice de drept public. Și aceasta fără să o mai spunem... Lucrul l-am explicat în comisiune și în secțiuni. Văd însă că trebuie să-l mai explic odată și aci.

Căci d-lor, veți zice de sigur, dacă organizațiile cultelor sunt persoane juridice de drept public, de ce nu am specificat aceasta în lege? Pentru că toate persoanele juridice făcute prin lege sunt de drept public, câtă vreme cele de drept privat nu se fac prin lege, ci se constituie pe alte căi și se înregistrează la tribunale, potrivit modalităților prevăzute în legea persoanelor juridice.

Odată dar ce se creează prin lege o personalitate juridică, înseamnă că această personalitate juridică este de drept public și nu mai este nevoie să se mai specifice aceasta în lege. Dar, dacă așa stau lucrurile, de ce se mai cere această specificare? Pentru că neîncrederea de o parte și de alta este așa de mare, încât au ajuns oamenii să se teamă chiar și de umbra lor și să-și dănuiască unii altora gândurile și intențiunile cele mai dușmănoase. Sper însă că după aceste explicațiuni, neîncrederea și temerea se vor risipi și că nu se va mai cere să introducem cuvintele menționate, câtă vreme ele sunt de sine înțelese și anume „că persoanele juridice create prin legea aceasta, adică organizațiile cultelor, sunt persoane juridice de drept public.”

Din toate acestea rezultă dar că Comunitatea Israelitilor de rit spaniol fiind organizația cultului mozaitic recunoscut prin legea cultelor, este persoană juridică de drept public și așezămintele ei implicit recunoscute

de utilitatea publică și subvenționate de Stat în conformitate cu Constituția care, ca pact fundamental, a recunoscut această utilitate publică.

Cităm, după cum am citat și mai înainte, din nou pe *Hauriou* (*Précis de Droit administratif*, p. 352), principiile din Franța, unde se creează asemenea așezăminte printr'un decret, ceea ce exista la noi înaintea legii persoanelor juridice, de când asemenea decrete s'au înlocuit prin lege :

Guvernul își rezervă pentru instituțiile și stabilimentele care îi par în special interesante sau care îi inspiră în mod particular încredere, să opereze prin recunoașterea de utilitate publică recunoașterea unei personalități mai complete decât mica personalitate.

Această favoare, spune *Hauriou*, stabilește o legătură între stabiliment și Stat, dar pe care așezăminte nu le face organe de administrație publică. Așa dar, conchide *Hauriou*, aceste așezăminte de utilitate publică se deosebesc de celelalte instituțiuni libere, notate de personalitate, prin faptul că un decret le-a acordat o personalitate mai completă. Se deosebesc și de stabilimentele publice prin faptul că nu sunt organe ale Administrației publice. Iar la pag. 327 spune că în Franța congregațiunile religioase nu pot fi recunoscute de utilitate publică decât prin lege (art. 13 al legii din Iulie 1901) prin urmare exact situațiunea dela noi.

Față de aceste împrejurări de fapt și de drept este incontestabil că organizația cultului de rit spaniol și anume Comunitatea, este un așezământ de utilitate publică recunoscut prin legea cultelor conform Constituției și în consecință, în conformitate cu art. 16 alin. 2 din legea timbrului, veniturile imobilelor afectate scopului acestui așezământ trebuie să fie scutite de orice impozit.

IOSEF G. COHEN
Avocat

JURISPRUDENȚA STREINĂ REZUMATA

CAS. ITALIANA, 26 Ianuarie 1935

Cambie. Semnătură de favoare. Efecte.

Semnătura de favoare nu naște obligațiuni cambiale valde față de persoana favorizată, însă obligațiunea cambială are deplină eficacitate față de beneficiarul cambiei sau posesorul succesiv al titlului, chiar dacă acesta avea cunoștința că semnătura era de complezență, afară dacă a renunțat la dreptul său de a cere plata persoanei care a semnat prin favoare (Riv. dir. comm. 1936, II, p. 5).

CAS. ITALIANA, 22 Martie 1935

Faliment. Comerciant mort. Separarea patrimoniului.

Sentința care declară falimentul comerciantului mort are de efect separarea patrimoniului său de al eredelui, în profitul masei creditorilor defunctului, cu excluderea creditorilor personali ai eredelui și fără a se face distincție între creditorii care au cerut separarea și aceia cari nu au cerut-o; de aci concinza că dacă toți creditorii sunt chirografari vin în concurență asupra activului.

Separarea patrimoniului defunctului de acela al eredelui produce, pentru creditorii cari au cerut separarea, efectul excluderii dela concurs a creditorilor personali ai eredelui, fără însă să confere acelor creditori vreun drept de preferință față de ceilalți creditori ai defunctului cari nu au cerut separarea.

De aceea după îndestularea creditorilor care au cerut separarea patrimoniului, în concurs cu aceia care nu au cerut-o, restul intră în patrimoniul eredelui și asupra lui vin în con-

curs creditorii chirografari ai eredelui cu creditorii defunctului (Riv. dir. comm. 1936, II, p. 28).

CAS. ITALIANA, 9 Mai 1935

Cambie. Nulitatea creditului causal. Excepție.

Constatarea unității creditului causal cu cambile emise în garantarea aceluși credit și exercitarea concomitentă de către giratarul cambiei și cesionarul creditului causal, a acțiunilor derivând din creditul causal și cambial, îndreptățește invocarea excepției deduse din neexecutarea contractului fundamental (Riv. dir. comm. 1936, II, p. 1).

CAS. ITALIANA, 3 Iulie 1935

Depozit neregulat. Transmiterea proprietății. Dreptul la restituire.

Elementul esențial al depozitului neregulat este transmiterea proprietății lucrului dela deponent la depozitar; când nu se transmite proprietatea, depozitul este regulat cu toate că este vorba despre un depozit în masă de lucruri fungibile.

În acest fel de depozit, lucrurile depozitate pierd propria lor individualitate, din cauza amestecării lor cu altele depozitate de alții și prin urmare dreptul de proprietate al fiecărui deponent asupra lucrului depozitat de el, este înlocuit printr'un drept de coproprietate asupra întregii mase de lucruri rezultată din amestecarea lucrurilor, în proporție cu cantitatea depozitată de fiecare și cu dreptul de a cere restituirea unei cantități cu aceea depozitată (Riv. dir. comm. 1936, II, p. 54).